

- ▶ Yeni yılda para birimlerindeki çöküş
- ▶ Arap devletleri şimdi harekete geçmeli
- ▶ Kıtık sonrasını keşfetmek
- ▶ Yapay zekânın küresel işlere etkisi

YIL: 3 / SAYI: 47

DÜNYA NE KONUŞUYOR?

1-15 Ocak 2024

kosam.org

info@kosam.org

YÖNETİCİ ÖZETİ

- 2024 yılına büyük umutlar ve güzel beklentiler içerisinde girilirken, daha ilk haftalarda yaşanan olaylar bu yılın da zor geçeceği fikrini pekiştirdi. Yılın ilk günlerinde Japonya'da meydana gelen deprem tüm dünyayı sarstı. Yaşanan 7,6 büyüklüğündeki deprem bölgedeki birçok yerleşim yerinde hissedilirken 78 kişinin ölümüyle sonuçlandı ve sayının artması endişelerini beraberinde getirdi. Deprem sonrası tsunami uyarısı yapıldı ancak kötü bir durumla karşılaşılmadı. Japonya'da deprem sonrası ciddi bir yıkımın yaşanmaması, ülkenin depreme ne kadar hazırlıklı olduğunu göstermektedir.
- Yılın ilk haftasında İran'dan gelen bombalı saldırı haberleri de gündemde önemli yer tuttu. İki noktada gerçekleşen ve 89 kişinin ölümüyle sonuçlanan bombalı saldırıları IŞİD üstlendi. İran, IŞİD'in yaptığı saldırıya misilleme yapacaklarını öfkeyle dile getirdi ve Pakistan sınırında IŞİD noktalarına saldırılarda bulunabileceğini dolaylı yoldan aktardı.
- Çin, yeni yıla girer girmez bazı gümrük tarifelerinde düzenlemeler yaptı. Yurtiçi piyasada tedariki sınırlı olan ürünlerin ithalatını teşvik etmek adına düzenlemeye gidilirken, bu ürünlerin üreticileri için üretim maliyetlerinin azalmasına ve iç arzda yaşanan tıkanıklığın çözülmesine olanak sağladı. Benzer tarife düzenlemeleri ile birçok ülkenin Çin pazarına girmesine olanak tanındığı belirtilirken, bu sayede diplomatik ilişkilerin geliştirilebileceği belirtildi.
- Yemen açıklarında Husi güçlerinin, konteyner gemilerine yönelik saldırıları devam ediyor. Bu rotanın tehlikeli olması sebebiyle birçok geminin rotalarını Ümit Burnu gibi uzun ve meşakkatli yollara çevirmesi doğrudan nakliye masraflarını artırdı. 2023 yılı Kasım ayında 40 metrelik bir konteynerin gönderme maliyeti yaklaşık 1.400 dolar iken, bu ücret 2.600 dolara kadar yükseldi. Maliyetlerin artmasının yanı sıra, birçok denizcilik şirketinin hisse değerleri de artışa geçti.
- Günümüzde yaşanan savaşların sayısı ve yöntemleri eski dönemlere nazaran büyük ölçüde değişmiştir. Eskiden bir taraf savaşa girmeden önce savaş ilan ederken, günümüzde uçaklar ansızın havalanmakta ve bombalama yapılmaktadır. Küresel

çaptaki savaşlar 1990-2000'li yıllar arasında azalma eğilimi gösterse de 2012 yılından günümüze aralıksız şekilde artmaya devam ediyor. 2024 yılında izlenmesi gereken savaşlar ve çatışmalar ise; Gazze, Geniş Çaplı Orta Doğu Savaşı, Sudan, Ukrayna, Myanma, Etiyopya, Sahel, Haiti, Azerbaycan-Ermenistan ve ABD-Çin'dir.

- Cranfield Üniversitesi'nde görevli bazı bilim insanları ve alanında uzman ekolog ve arkeolog ekip, küresel çapta okyanus altında yatan batık gemilerin deniz altı ekosistemine olan etkisi üzerine bir araştırma gerçekleştirdi. Elde ettikleri bulgularda su altı gemi enkazlarının küçük organizmalardan büyük deniz canlılarına kadar birçok canlıya ev sahipliği yaptığı; mikroorganizma, algler, mercanlar ve süngerler gibi omurgasız canlıların çoğalmasına da yardımcı olduğu görüldü.

Bu rapor KOSAM tarafından
özel olarak hazırlanmıştır.
www.kosam.org

DÜNYA NE KONUŞUYOR?

1-15 Ocak 2024

Bu rapor KOSAM tarafından
özel olarak hazırlanmıştır.
www.kosam.org

Bu Rapor, **Kalkınma Odaklı Stratejik Araştırmalar Merkezi (KOSAM)** tarafından özel olarak hazırlanmıştır.

Bu yayının tüm hakları KOSAM'a aittir. KOSAM'ın izni olmadan yayının tümünün veya bir kısmının elektronik veya mekanik (fotokopi, kayıt ve bilgi depolama vd.) yollarla basımı, yayımı, çoğaltılması veya dağıtımı yapılamaz. Kaynak göstermek sureti ile alıntı yapılabilir. Bu yayındaki tüm fikirler tamamen derlenen enstitüler, yayınlayan yazarlara aittir ve KOSAM'ın yayın politikalarını yansıtmamaktadır.

COPYRIGHT © 2024

KOSAM - Kalkınma Odaklı Stratejik Araştırmalar Merkezi

Akabe Mah. Alaaddin Kap Cd. No:130 D:H, 42020 Karatay / Konya TÜRKİYE

Tel: 0539 897 21 01

www.kosam.org

info@kosam.org

İçindekiler

A. EKONOMİ	1
1. Uzmanlar: Çin'in Tarife Düzenlemesi Yürürlüğe Girdi, Dış Ticareti Artıracak ve Üst Düzey Dışa Açılmayı Sağlayacak / Global Times (Çin).....	1
2. İstihdam Artışı Aralık'ta Artarken, İşsizlik Yüzde 3,7'de Sabit Kaldı / Center for Economic and Policy Research (ABD).....	2
3. 2024 Yılında Birçok Para Biriminde Çökmesi ve Ülke Ekonomilerinin Zayıflaması Bekleniyor / Mises Institute (ABD).....	4
4. Putin'in 300 Milyar Doları Ukrayna'ya Ait / Center for European Policy Analysis (Belçika).....	6
5. Ekonomistlerin %56'sı 2024 Yılında Küresel Ekonominin Zayıflamasını Bekliyor / Business Standard (Hindistan).....	7
6. Rusya'nın Sosyal Medya Yasağı Geçen Yıl Ekonomisine 3,1 Milyar Sterline Mal Oldu / The Independent (Birleşik Krallık).....	8
7. Nakliye Hisse Senetlerini Değerlendirmenin Zamanı Geldi mi? / FORBES (ABD).....	9
8. Daha İyi Bir Dünya İnşa Etmek İçin Ekonomik Büyüme Peşinde Koşmayı Bırakın / The Club of Rome (İsviçre).....	11
B. POLİTİKA	14
1. İsrail, Savaşın 2024 Yılı Boyunca Süreceği Uyarısını Yaptıktan Sonra Gazze'ye Yeni Saldırıları Düzenledi / AL-MONITOR (ABD).....	14
2. 2024 Yılında ABD-Çin İlişkileri: Rekabeti Çatışma Olmadan Yönetmek / Center for Strategic & International Studies (ABD).....	15
3. Arap Devletleri Şimdi Harekete Geçmeli ve Gazze'deki Savaşın 'Ertesi Günü' İçin Plan Yapmalı / Chatham House (Birleşik Krallık).....	17
4. BRICS ve Modern Dünyada Küresel Alternatifler / Valdai Discussion Club (Rusya) ...	18
5. İran'daki Terörist Saldırıları: Potansiyel Tepkiler ve Etkiler / The Washington Institute (ABD).....	19
6. 2024 Yılında İzlenmesi Gereken 10 Çatışma / International Crisis Group (Belçika) ...	21

C. ÇEVRE	24
1. Araştırmalar, Gemi Enkazlarının Çevredeki Ekosistemin Biyolojik Çeşitliliğini Artırdığını Gösteriyor / Cranfield University (Birleşik Krallık)	24
2. COP28: İklim Eylemi ve Savunma Harcamalarını Gölgeyor / Centre for Aerospace & Security Studies (Pakistan)	25
3. Kıtık Sonrasını Keşfetmek / National Institute of Economic and Social Research (Birleşik Krallık)	27
4. Güney Çin'in Sanya Kentinde İlk Kez Yıllık 2.000 Kg/Mu Hibrit Pirinç Verimi Elde Edildi / Global Times (Çin)	28
D. SOSYAL	30
1. Japonya'da Meydana Gelen Büyük Deprem Ülkenin Dayanıklılığını Ortaya Koydu / The Economist (İngiltere)	30
2. Yerinden Edilmiş İnsanların Sosyal İlişkileri Hakkında Bilinmesi Gerekenler / Overseas Development Institute (Birleşik Krallık)	31
3. Amerikan Hanehalkı Borcu: Yeniden Değerlendirme / Institute For New Economic Thinking (ABD)	32
E. TEKNOLOJİ	34
1. Katil Robotlar: BM Oyu, Anlaşmaya İlişkin Eylemi Teşvik Etmeli / Human Rights Watch (ABD)	34
2. IMF, Yapay Zekânın Küresel İşlerin Neredeyse %40'ını Etkileyeceğini Söylüyor / Business Standard (Hindistan)	36
3. GenAI'dan İş Dünyasında Yıkıcı Bir Güç Olarak Yararlanmanın 3 Yolu / Forbes (ABD)	36
F. GERÇEKLEŞTİRİLECEK ETKİNLİKLER	39

A. EKONOMİ

1. Uzmanlar: Çin'in Tarife Düzenlemesi Yürürlüğe Girdi, Dış Ticareti Artıracak ve Üst Düzey Dışa Açılmayı Sağlayacak / Global Times (Çin)

Çin'in bazı mallara yönelik ithalat ve ihracat gümrük tarife düzenlemeleri 2024 yılının ilk günü yürürlüğe girmiştir. Uzmanlar, gümrük tarifelerinin iç ve dış pazar entegrasyonlarında çok önemli bir rol oynadığını, dolayısıyla bu düzenlemelerin ulusal güvenlikle ilgili ürünlerin güvenli bir şekilde tedarik edilmesini sağlayacağını ve ülkenin kalkınması için endüstriyel dönüşümüne yardımcı olacağını vurgulamıştır. Ayrıca kalkınmadan elde edilecek gelirlerin dünyayla paylaşılması üst düzey bir dışa açılmayı da sağlayacaktır. Çin 1 Ocak Pazartesi gününden itibaren, lityum klorür, düşük arsenikli florit, yakıt hücreleri için gaz difüzyon katmanları gibi yurt içinde tedariği yetersiz kalan kaynaklara, önemli hammadde ve ekipmanlara yönelik gümrük tarifelerini düşürmüştür.

Pekin Sosyal Bilimler Akademisi üyesi Wang Peng "Gümrük tarifelerinin düzenlenmesi, Çin sanayisinin üst seviyelere doğru ilerlediğini gösteriyor. Tedarik sıkıntısı çeken kaynakların ithalat tarifelerinin düşürülmesi, işletmelerin maliyetlerini azaltmasına yardımcı olacak ve ülkenin ilerideki üretiminin gelişmesini hızlandıracak." demiştir. Yeni Elektrikli Araç (NEV) endüstrisi, Çin'in ileri imalat endüstrisi için önemli bir güç olurken, yeni gümrük tarifeleri de politikanın merkezi konumuna gelmiştir. Yine yılbaşıdan itibaren Çin, nadir görülen hastalık tedavileri ve bazı ilaçlara yönelik hammaddelere de sıfır gümrük vergisi uygulayacak ve tıbbi amaçlar için kullanılan gıdaların da ithalat vergilerini düşürecektir. Geçtiğimiz senelerde olduğu gibi bu sene de Çin ile diplomatik ilişki kuran ve prosedürleri yerine getiren az gelişmiş ülkelere ayrıcalıklı gümrük tarifeleri uygulanmaya devam edileceği de belirtilmiştir.

Tarife düzenlemeleri sayesinde malların Çin pazarına daha fazla ülkeden daha düşük fiyat ile girebileceği, diğer ülkeler ile ekonomik ve ticari iş birliğini geliştirip karşılıklı faydalar sağlanacağı söylenmiştir. Geçtiğimiz ay Çin, uluslararası ekonomik ve ticari kurallara uygun olarak Çin (Şangay) Pilot Serbest Ticari Bölgesi'nin kurumsal olarak açılmasını hızlandırmaya yönelik bir plan yayınlamıştır. Bu yıl ABD'nin faiz oranlarını düşürmesi ile küresel dış ticaretin toparlanması beklenmektedir. Çin'in sürekli dışa

açılma ve iş ortamını geliştirmeye yönelik çabaları bu durum ile birleştğinde, ülke dış ticaretinin dolar bazında 2024 yılında %3 ile %5 oranında büyüyeceği öngörülmektedir.

Kaynak: VCG

Erişim: <https://www.globaltimes.cn/page/202401/1304604.shtml>

Anahtar Kelimeler: Çin, Dış Ticaret, Gümrük Tarifeleri, Gümrük Vergileri.

2. ABD İstihdamı Aralık'ta Artarken, İşsizlik Yüzde 3,7'de Sabit Kaldı / Center for Economic and Policy Research (ABD)

ABD ekonomisi aralık ayında 216.000 istihdam artış sağlayarak beklentileri aşmıştır. İşsizlik oranı %3,7'de kalarak üst üste 23. ayda da %4'ün altında gerçekleşmiştir. Aralık ayındaki güçlü istihdam artışına rağmen, toplam çalışma saatleri endeksi %0,2 oranında düşmüştür. Son çeyreğin tamamında endeks yıllık bazda sadece %0,8 oranında büyümüştür. GSYH'nin %2,5 civarında büyüme göstermesi beklenirken, bir çeyrek daha sağlam verimlilik artışı görüleceği düşünülüyor. Ortalama saatlik ücret aralık ayında 15 sent artarak son üç aydaki yıllık artış oranını %4,3'e çıkarmıştır. Görülen ücret artışının ücret eşitsizliğini azalttığına dair kanıtlar da devam etmektedir. Düşük ücretli eğlence ve

konaklama sektöründeki üretim ve denetim dışı çalışanlar için ortalama saatlik ücret son üç ayda yıllık %7,8, son bir yılda ise %4,6 oranında artmıştır.

Eyalet ve yerel yönetim istihdamındaki büyüme, toparlanma süresi boyunca özel sektör istihdamının gerisinde kalmıştır. Bu kısmen, hükümetlerin sıkı bir işgücü piyasasında rekabetçi kalabilmek için ücretleri yükseltmek amacıyla daha bürokratik bir süreçten geçmek zorunda olmasından kaynaklanmıştır. Eyalet hükümetleri aralık ayında 8.000 istihdam oluşturarak pandemi öncesi seviyelerin 9.000 istihdam (%0,2) üzerine çıkmıştır. Yerel yönetimler 37.000 istihdam alanı sağlayarak istihdam seviyesini Şubat 2020 seviyesinin 13.000 (%0,1) üzerine çıkarmıştır.

İmalat ve inşaat her zaman ekonomideki en döngüsel ana sektörler olmuştur. Bu nedenle ekonomide bir durgunluk görülürse, muhtemelen bu sektörlerde iş kaybı görülecektir. Aralık ayı verilerine bakıldığında umut vaat etmektedir; inşaat 17.000 yeni istihdam oluştururken, imalat 6.000 yeni istihdamla mütevazı bir büyüme kaydetmiştir. Perakende sektörü 17.400 yeni istihdam oluşturarak kasım ayı için bildirilen istihdam kaybının büyük ölçüde mağazaların tatil döneminde işe alım düzenlerini değiştirmelerinden kaynaklanan mevsimsel bir ayarlama sorunu olduğu görüşünü desteklemiştir. Sağlık sektörü, önceki altı ayın ortalaması olan 66.500 istihdama kıyasla yalnızca 37.700 istihdam artışı sağlamıştır.

Sinema sektörü, Screen Actors Guild grevinin sona ermesinin ardından yeniden hız kazanmaya başladığı için 11.400 istihdam artışı sağlamıştır. Restoranlar, geçen yılki ortalama büyümeye paralel olarak 22.100 istihdam eklemiştir. Huzurevleri 4.700, çocuk bakım merkezleri ise 4.500 istihdam artışı sağlamış olup ancak her iki sektörde de istihdam hâlâ salgın öncesi seviyelerin altındadır. Geçici yardım sektörünün aralık ayı istihdamı 33.000 azalırken, sektörün yaşadığı kayıp yıl boyunca devam etmiştir. Kendi isteğiyle işten ayrılmalardan kaynaklanan işsizliğin payı %13,2'den %13,4'e yükselmiştir. Bu oran güçlü bir işgücü piyasası için tipik bir oran olmakla birlikte, 2022 yılının büyük bölümünde görülen %15'lik zirve noktasının altındadır.

Erişim: <https://cepr.net/jobs-2024-1/>

Anahtar Kelimeler: İstihdam, İşsizlik, Ücret.

3. 2024 Yılında Birçok Para Biriminin Çökmesi ve Ülke Ekonomilerinin Zayıflaması Bekleniyor / Mises Institute (ABD)

Piyasalar 2023 yılını hisse senetleri, tahviller, altın ve kripto para birimleri için son yılların en güçlü rallisiyle kapatmıştır. 2023 aynı zamanda emtialar, özellikle de petrol ve doğal gaz için inanılmaz derecede kötü bir yıl olurken; jeopolitik etkileri olan iki önemli savaşın ve OPEC+'ın önemli arz kesintileri yapmasıyla daha da kötü bir hal almıştır. Beklenenden daha yavaş ancak güçlü ekonomik büyümeye ve Hong Kong Menkul Kıymetler Borsası'nın borsa endeksi olan Hang Seng endeksinin (dir) büyük bileşenlerindeki sağlam kazançlarına rağmen Çin hisse senetleri için de kötü bir yıl olmuştur.

Piyasalar, enflasyona ilişkin iyimser beklentiler ve merkez bankalarının agresif faiz indirimlerinin bir araya gelmesiyle yükselirken merakla beklenen soru ise "2024'te ne bekleyebiliriz?" olmuştur.

Piyasanın enflasyonda büyük bir düşüş beklemesi, ekonomistlerin yumuşak iniş olarak adlandırdığı durumdan kaynaklanamaz. Citi Bank'a göre, 2023 yılında resesyon görmememizin nedeni, küresel para arzının 103 trilyon doların altına düşmemesi ve neredeyse rekor seviye olan 107 trilyon dolarda sona ermesidir. Ayrıca, gelişmiş ülkelerdeki hükümetler enflasyon ve faiz artışları yokmuş gibi harcama yapmaya devam etmiştir. Maliye politikası son derece agresif, para politikası ise kısıtlayıcı olmuştur. Bu nedenle, parasal büyüklüklerdeki düşüş ve faiz artışlarının etkisi özel sektörün omuzlarına yüklenmiştir.

Enflasyon parasal büyüklüklere (bir ekonominin mevcut parasal ihtiyaçlarını karşılamak için dolaşan para) paralel olarak gerilemiş, ancak gecikme etkisi nedeniyle ekonomi üzerindeki gerçek etkisi henüz görülmemiştir. Fakat, 2023 yılındaki parasal daralmanın tam ölçekli etkisinin 2024 yılında görüleceği öngörülmektedir. Ekonomi zayıflar ve özel sektörün toplam talebi düşerse, enflasyon beklendiği gibi düşecektir. Ancak, birçok yatırımcının öngördüğü türden bir goldilocks ekonomisi (makul ekonomik büyüme ve düşük enflasyonu amaçlayan ekonomi) görmek ve %2 enflasyona ulaşmak neredeyse imkansızdır.

Asya büyümede başı çekerken Latin Amerika ve Avrupa'nın hayal kırıklığı yaşamaya devam etmesi beklenmektedir. Ekonomideki en kötü senaryoların geride kaldığına dair

bazı beklentiler ve avronun ABD doları karşısında göreceli bir sıçrama yapması nedeniyle piyasalar Avrupa hisse senetleri ve tahvillerinde önemli alımlar yapmıştır. Aynı durum Latin Amerika'nın riskli varlıkları için de geçerliyen sorunların daha derin ve daha karmaşık olduğu belirtilmiştir. Avronun değeri artabilir, ancak konumu dünyanın rezerv para birimi olan ABD dolarına ve yuan gibi yükselen rakiplerine göre zayıflamaktadır. Avrupa'nın ekonomik büyüme eksikliği dışsal faktörlerden değil, Latin Amerika bölgesinde olduğu gibi kendi kendine yetememesinden kaynaklanmaktadır. Euro Bölgesi, düşük emtia fiyatlarına ve AB Yeni Nesil Fonu'na rağmen 2023 yılını resesyonda kapatmıştır. Euro Bölgesi'nde ve Latin Amerika ülkelerinde görülen ortak sorun, büyümeye zarar veren ve hükümetleri şişiren politikaların sürekli uygulanmasıdır.

2024, özel sektördeki eğilimler göz önüne alındığında büyük ekonomilerde önemli bir yavaşlama ve hükümetlerin para biriminin satın alma gücünü yok ederek gizlemeye çalışacakları artan kamu borcu yılı olacaktır. Bu senaryoda, enflasyon patlamasının hızlı bir şekilde sona ereceğine dair bahis oynamak riskli olabilir. Enflasyon tahmin edildiği gibi düşerse bu durum, ekonominin kötüleşmesinin ve hükümetin aşırı harcamalarının bir sonucu olacaktır. Borç ve hükümet açıkları artmaya devam ederse, enflasyon negatif tarafta sürpriz yapabilir. Her iki durumda da 2024 yılının anahtarı daha fazla para biriminde çöküşün beklenmesi olacaktır.

Kaynak: Mises Institute

Erişim: <https://mises.org/wire/expect-more-currency-destruction-and-weak-economies-2024>

Anahtar Kelimeler: Banka, Ekonomi, Para, Resesyon.

4. Putin'in 300 Milyar Doları Ukrayna'ya Ait / Center for European Policy Analysis (Belçika)

ABD, İngiltere ve Kanada'nın şubat ayında G7 liderlerine, Batı'da dondurulan 300 milyar dolardan fazla Rus varlığının kullanılması için bir teklif sunması beklenmektedir. Bu plana karşı mali ve siyasi nitelikte çok sayıda argüman öne sürülmüştür. Ukrayna'nın savaşta daha fazla zarar gören taraf olduğu söylenirken, savaş sonrasında ayağa kalkabilmesi için ciddi miktarda paraya ihtiyaç olacağı vurgulanmıştır. Benzer bir şekilde Körfez Savaşı sonrasında Irak, 2022 yılında 52,4 milyar dolar nihai tazminat ödemek zorunda kalmıştır. İlk korku, Batı'nın Rus varlıklarına el koyması ve Ukrayna'ya tahsis etmesi halinde otoriter devletlerin varlıklarını Batılı ülkelerden çekeceği yönündedir. İkinci olarak, bazı Batılı şirketler, bankalar ve avukatlar Rusya'nın Batı'nın Rusya'daki ticari varlıklarına kısaca kısas el koyacağını iddia etmektedir. Ancak, Kremlin'in hali hazırda kendi yetki alanındaki Batılı varlıkları yağmaladığı ve rejime ya da Kremlin'in dostlarına genellikle yok pahasına satmaya zorladığı belirtilmiştir.

Kaynak: CEPA

Rejimin bu davranışı şimdiden "yatırımcıların mülkiyet haklarının alenen ihlali" olarak tanımlanmaktadır. Üçüncüsü, egemen dokunulmazlık argümanı, en son Saddam Hüseyin rejimi davasında olmak üzere, başka davalarda geçersiz kılınmıştır. Ukrayna'nın yenilmesi durumunda Rus tanklarının NATO sınırlarına geri dönme ihtimali korkutmaktadır. Ayrıca, böyle bir senaryoda Ukrayna'nın artık çok güçlü olan askeri-endüstriyel kompleksi Rusya'nın askeri yeteneklerine eklenecek ve Batı'ya yönelik

tehdidi daha da artacaktır. Ukrayna'nın savaşı kazanmasına yardım edip ardından yetersiz finansman nedeniyle toparlanma ve yeniden yapılanmasının başarısız olduğunu görmek de makul bir senaryo olmayacaktır. Böyle bir senaryoda Ukrayna'da sosyal ve siyasi istikrarsızlık riski oluşacak, terhis edilen 1 milyondan fazla askerin yüksek beklentileri hayal kırıklığına uğrayacak ve öfkeleneyecektir. Her iki senaryoda da Ukrayna'dan Batı Avrupa'ya büyük göçmen akınları ve NATO'nun güvenlik ve savunma için daha fazla para harcama gerekliliği artacaktır. Ukrayna'nın savaşı ve daha da önemlisi barışı kazanmasının, 1980'lerin sonunda komünizmin çöküşünden bu yana NATO'nun temel güvenlik projesi olmasının gerektiği vurgulanmıştır.

Erişim: <https://cepa.org/article/putins-300bn-belongs-to-ukraine/>

Anahtar Kelimeler: Dolar, Ekonomi, Rusya, Savaş, Ukrayna.

5. Ekonomistlerin %56'sı 2024 Yılında Küresel Ekonominin Zayıflamasını Bekliyor / Business Standard (Hindistan)

Pazartesi günü Dünya Ekonomik Forumu'nda açıklanan son 'Baş Ekonomist Görünümü' raporuna göre, baş ekonomistlerin yarısından fazlası (%56) küresel ekonominin 2024 yılında zayıflamasını beklerken, çoğu jeo-ekonomik parçalanmanın hızlanacağını söylemiştir. Rapor, küresel ekonomik beklentilerin durgun ve belirsiz olmaya devam ettiğini göstermiştir. Zorluklar arasında sıkı finansal koşullar, jeopolitik anlaşmazlıklar ve üretken yapay zekânın (AI) hızlı gelişimi yer almaktadır. Baş ekonomistlerin %43'ü koşulların değişmeyeceğini veya iyileşeceğini öngörürken, önemli bir çoğunluk işgücü piyasalarının (%77) ve finansal koşulların (%70) önümüzdeki yıl gevşeyeceğini öngörmektedir. Büyüme tahminlerindeki bölgesel farklılıklara rağmen, hiçbir bölgede 2024 yılı için güçlü bir büyüme yaşaması beklenmezken, tüm bölgelerde yüksek enflasyon beklentilerinde bir azalma görülmüştür.

Güney Asya ile Doğu Asya ve Pasifik'in ekonomik görünümü pozitif olurken, 2024 yılında en azından ılımlı bir büyüme beklenmektedir (sırasıyla %93 ve %86). Avrupa'da ekonomik tahminler Eylül 2023'ten bu yana önemli ölçüde kötüleşirken, katılımcıların %77'si zayıf veya çok zayıf büyüme beklemektedir. Ancak Latin Amerika ve Karayipler,

Sahraaltı Afrika ve Orta Asya'daki büyüme beklentileri iyileşmiş ve tahminler ılımlı büyümeye işaret etmiştir. Baş ekonomistlerin yaklaşık %70'i bu yıl jeo-ekonomik parçalanmanın yoğunlaşacağına inanmaktadır. Birçoğu jeopolitik faktörlerin önümüzdeki üç yıl içinde küresel ekonomi ve borsalarda dalgalanmaya katkıda bulunacağını, yerelleşmeyi teşvik edeceğini, jeoekonomik blokları güçlendireceğini ve Kuzey-Güney ayrımını genişleteceğini öne sürmektedir. Üretken yapay zekânın gelir grupları arasında farklı etkilere sebep olması beklenmektedir. Baş ekonomistlerin çoğu, bu yıl yüksek gelirli ekonomilerde verimlilik ve inovasyon faydaları konusunda iyimserdir. Önümüzdeki beş yıl içinde, %94'ü bu verimlilik avantajlarının yüksek gelirli ekonomilerde ekonomik olarak önemli hale gelmesini beklerken, düşük gelirli ekonomilerde bu oran sadece %53'tür.

Erişim: https://www.business-standard.com/world-news/56-of-chief-economists-expect-global-economy-to-weaken-in-2024-wef-report-124011500120_1.html

Anahtar Kelimeler: Ekonomi, Jeopolitik, Yapay Zekâ.

6. Rusya'nın Sosyal Medya Yasağı Geçen Yıl Ekonomisine 3,1 Milyar Sterline Mal Oldu / The Independent (Birleşik Krallık)

Bağımsız bir rapora göre Rusya'nın Instagram, Facebook ve X gibi sosyal medya platformlarına erişim yasağı uygulaması ekonomisine 3,1 milyar sterlinden (4,02 milyar dolar) fazlaya mal olmuştur. Küresel takip kuruluşu Top10VPN tarafından yapılan veri analizine göre, Vladimir Putin'in Ukrayna'yı işgalinin ardından ilk kez Mart 2022'de uygulanan yasak, 2023 yılında ekonomiye en çok zarar veren internet kısıtlaması olmuştur. Top10VPN'in yıllık raporu, 2023 yılında hükümetler tarafından gerçekleştirilen internet kesintilerinin dünya ekonomisine tahmini 7,06 milyar sterline (9 milyar dolar) mal olduğunu ve 25 ülkede 196 kesintinin analiz edildiğini ortaya koymuştur. En çok etkilenen ülke Rusya olurken, onu sırasıyla 1,5 milyar £ (1,96 milyar \$) ve 722 milyon £'a (920 milyon \$) mal olan Etiyopya ve İran izlemiştir. Rusya'da Instagram, Facebook ve X/Twitter'a yönelik yasak ilk olarak Şubat 2022'de uygulanmaya başlanmış ve bir Rus mahkemesinin Meta'yı "aşırılık yanlısı" olarak nitelendirmesi nedeniyle yasak 2023 yılına kadar devam etmiştir. Bu hamle, sosyal ağın Avrupa Birliği (AB) içinde Russia Today (RT)

ve Sputnik dahil olmak üzere devlete ait medyaya kısıtlamalar getirme ve yanlış bilgilerin yayılmasını sınırlama çabalarına misilleme olarak gelmiştir.

2023 yılının en uzun süreli internet kesintisi Manipur'da Hintli yetkililer tarafından uygulanmış ve 5.000 saatten fazla sürmüştür. Hindistan'ın kuzeydoğusundaki eyalette mobil internet hizmetleri, geçen yılın mayıs ayında azınlık tepe kabileleri Kukiler ile çoğunluk Meitei topluluğu arasında etnik çatışmaların patlak vermesinin ardından askıya alınmıştır. Rapora göre, internetin toplam maliyeti 2022 yılına kıyasla %67 azalırken, süre %18 artarak toplam 79.238 saate ulaşmıştır. Araştırmacılar ayrıca, 2023 yılında devlet internet kesintilerinin yaklaşık %50'sinin, çoğunlukla toplanma özgürlüğüne getirilen kısıtlamalar olmak üzere, ek insan hakları ihlalleriyle ilişkili olduğunu tespit etmiştir.

Erişim: <https://www.independent.co.uk/news/world/europe/internet-shutdowns-russia-ukraine-war-censorship-b2476866.html>

Anahtar Kelimeler: Maliyet, Rusya, Sosyal Medya.

7. Nakliye Hisse Senetlerini Değerlendirmenin Zamanı Geldi mi? / FORBES (ABD)

İran destekli Husiler son zamanlarda küresel ticaretin yaklaşık %12'sinin geçtiği Kızıldeniz'de seyreden tankerlere ve kargo gemilerine saldırmaya devam ediyor. İsrail-Hamas Savaşı ile bağlantılı olan bu saldırılar, nakliyecileri Afrika'nın Ümit Burnu çevresi de dâhil olmak üzere, daha maliyetli olsa da alternatif rotalar aramaya sevk etmiştir. Konteyner gemilerinin bu rotadan sapmasıyla konteyner navlun fiyatlarında ciddi bir artış yaşanmıştır. Geçtiğimiz ay gerilimin tırmanmasından bu yana küresel fiyatlar neredeyse iki katına çıkmış, nakliyecilerin maruz kaldığı ve ihracatçılara yansıyan maliyet artışına sebep olmuştur. Drewry (bağımsız denizcilik araştırma danışmanlığı) verilerine göre, 2023 yılı Kasım ayı sonunda 40 metrelik bir konteyneri göndermek için yaklaşık 1.400 dolar ödeyen bir şirketin, şimdi aynı konteyneri göndermek için 2.600 dolardan fazla ödeme yapması gerekmektedir. Sonuç olarak denizcilik şirketlerinin hisseleri de yükselmeye başlamıştır. İsraili ZIM Integrated Shipping, 9 Ocak'a kadar olan bir aylık

dönemde %73'ün üzerinde artış göstererek Solactive Global Shipping Index'teki şirketler arasında en yüksek artışı kaydetmiştir.

Aynı dönemde %37 artış gösteren Hapag-Lloyd, %28 artış gösteren AP Moller-Maersk ve %14 getiri sağlayan Çinli Cosco Shipping diğer en iyi performans gösteren şirketler olmuştur. Dolambaçlı nakliye yollarını kullanmanın mali etkileri de oldukça büyük olmuştur. Asya ve Kuzey Avrupa arasındaki uzun bir gidiş-dönüş yolculuğunun gemi başına 1 milyon dolarlık ek yakıt maliyetine yol açtığı düşünülmektedir. Süveyş Kanalı'nın stratejik önemi göz önüne alındığında, gemilerin yeniden yönlendirilmesi kargo sevkiyatlarında önemli gecikmelere yol açarak maliyetleri daha da arttırmaktadır. Kızıldeniz ve Süveyş Kanalı'nın stratejik önemi vardır. Bu rotalar sadece Avrupa'yı Asya'nın başlıca tedarikçileriyle buluşturmakla kalmamakta, aynı zamanda dünyadaki ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığının önemli bir bölümünü de kolaylaştırmaktadır. Tanker yüklerinin yön değiştirmesi gemiciliğe olan talebi daha da arttırmakta ve böylece gemcilik sektöründe önemli bir ölçüt olan ton-mil gereksinimini yükseltmektedir.

Erişim: <https://www.forbes.com/sites/greatspeculations/2024/01/11/is-it-time-to-consider-shipping-stocks/?sh=1aff51e93ece>

Anahtar Kelimeler: Gemi, Hisse, Kızıldeniz, Nakliye.

8. Daha İyi Bir Dünya İnşa Etmek İçin Ekonomik Büyüme Peşinde Koşmayı Bırakın / The Club of Rome (İsviçre)

Dünyanın dört bir yanında insanlar hayatın daha iyiye gitmediğinin farkındalar. Savaşlar şiddetlenirken, eşitsizlik ve siyasi kutuplaşma toplumların uyum duygusunu aşındırıyor. OXFAM'ın 2017 yılında yayınladığı bir rapora göre, yüz kişiden sadece sekizi dünya nüfusunun en yoksul %50'sinden daha fazla mal varlığına sahiptir. Kaygı, depresyon ve tükenmişlik düzeyleri hızla artmaktadır. Tam zamanlı çalışanlar kiralılarını ödeyemeyip, geçinebilmek için fazladan yarı zamanlı işlere yönelmek zorunda kalırken, işverenler personel azaltmakta ve iş yüklerini artırmaktadır. Her ne pahasına olursa olsun ekonomik büyüme adına doğal ve sosyal sermayeyi, enerjiyi ve zamanı tüketen bu küresel ekonomik sistemlerde görülen krizler normal karşılanmaktadır.

Avrupa Komisyonu Başkanı, heyecan verici açılış konuşmasında hükümetlerin gayri safi yurtiçi hasıla (GSYH) büyümesini hedef olarak kullanmaktan vazgeçmeleri ve bunun yerine gezegensel sınırlar içinde sürdürülebilir refah için hızlı ve acil bir şekilde hareket etmeleri gerektiğini söylemiştir.

Avrupa konferansında da vurgulandığı üzere GSYH hiçbir zaman toplumsal refahı ölçmek üzere tasarlanmamıştır, sadece piyasa üretimi ve tüketimini ölçmektedir. GSYH gelir dağılımı, ücretsiz çalışma ya da doğal veya sosyal sermayeye verilen zararlar hakkında hiçbir şey söylememektedir. GSYH'nin bir politika hedefi olarak yanlış kullanımı, nüfusun giderek daha küçük bir kısmına fayda sağlarken büyük çoğunluğu yoksullaştıran sürdürülemez bir geleceğe doğru sürüklemektedir.

Birleşmiş Milletler, Dünya Bankası, Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü (OECD), sivil toplum kuruluşları, ülkeler ve akademisyenler de dahil olmak üzere yüzlerce toplumsal refah göstergesi halihazırda kullanılmaktadır. Örnekler arasında Gerçek İlerleme Göstergesi, OECD Daha İyi Yaşam Endeksi ve yıllık yaşam memnuniyeti anketleri yer almaktadır. Herkes tarafından kullanılan toplumsal bir hedef haline gelmek ve GSYH'nin yerini almak için **dünya yeni bir gösterge üzerinde uzlaşmalıdır**. Nelerin dahil edilmesi gerektiği konusunda geniş bir mutabakata ihtiyaç vardır.

Örneğin, önemli olan sadece gelir değil, aynı zamanda gelirin nasıl dağıtıldığıdır. Çevresel ve sosyal bozulmanın maliyetlerinin yanı sıra, ilişkilerimiz ve topluluklarımız, iyi

yönetişim, karar alma sürecine katılma becerisi ve doğal çevre tarafından sağlanan ekosistem hizmetleri gibi gelirle bağlantılı olmayan refaha katkıda bulunan unsurlar da dahil edilmelidir.

Toplumsal refahın sosyal, ekonomik ve doğal unsurları arasındaki etkileşimler daha iyi modellenmeli ve sürdürülebilirliklerini değerlendirmek için gelecek projeksiyonları geliştirilmelidir. Ulusal örnekler arasında Fransa'da uygulanan EUROGREEN modeli ve Kanada ekolojik ekonomisinin LowGrow modeli yer almaktadır.

Roma Kulübü'nün Earth4All modeli küresel bir perspektiften bakmaktadır. Bu model 2050 yılına doğru iki senaryoyu incelemektedir. **Birincisi** -her zamanki gibi iş ya da çok az çok geç olarak bilinen- GSYH artmaya devam etse bile dünyanın artan eşitsizlik, iklim bozulması ve azalan refah gibi mevcut eğilimleri sürdürmesi halinde ne olacağına bakmaktadır. Buna karşılık, dev sığrama olarak adlandırılan **ikinci** senaryo, beş alana (yenilenebilir enerji, yenilenebilir gıda, eşitsizliğin azaltılması, yoksulluğun ortadan kaldırılması ve güçlenmenin sağlanması) yatırım yapmanın sürdürülebilir, müreffeh ve adil bir dünyayı nasıl sağlayabileceğini göstermektedir.

Kaynak: Mark Dixon

AB ve İskoçya, Yeni Zelanda, Galler, Finlandiya, Kanada ve İzlanda'yı içeren Refah Ekonomisi Hükümetleri (WEGo) grubu, sürdürülebilir refah ölçütlerini ve bunlara ulaşmak için politikaları uygulamaya başlamıştır. Araştırmacıların bu planları analiz etmesi ve diğer ulusların bunları benimsemesine yardımcı olacak dersler sunması gerekmektedir.

Refahın ön planda tutulduğu sürdürülebilir bir dünya inşa etmek 2024 ve sonrası için kilit bir hedef olmalıdır. Toplumsal ölçekte, insanların sürdürülebilir refahı sağlayabilecek hedeflere ilişkin olumlu bir ortak vizyona ihtiyacı vardır. Değişimi motive etmek için, bağımlılık davranışlarına yönelik terapilerden, örneğin bağımlılıkları olan kişileri yaşam hedeflerine ilişkin olumlu bir tartışmaya dahil eden 'motivasyonel görüşme' gibi teknikler ödünç alınabilir.

2015 yılında tüm ülkeler tarafından kabul edilen BM Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri (SKH) bu süreçte atılmış bir adımdır. Ancak bunlar hükümetler tarafından tam olarak benimsenmedi ve kamuoyu tarafından büyük ölçüde bilinmiyor. Bunu değiştirmek ve araştırmacıların, aktivistlerin ve politika yapıcıların insanların ilgisini çekmek için inovatif yollar geliştirmeleri gerekiyor. Örneğin, sanat ve beşerî bilimler alanında çalışanlar, SKH'lerin gerçekleştirildiği bir dünyada yaşamın nasıl olacağına dair olumlu vizyonlar oluşturabilirler. Bu, GSYH büyümesine olan bağımlılığın üstesinden gelmek için gereken hareketleri ve diğer değişiklikleri motive etmeye yardımcı olabilir.

Erişim: <https://www.clubofrome.org/blog-post/costanza-better-world/>

Anahtar Kelimeler: Büyüme, Ekonomi, Refah.

B. POLİTİKA

1. İsrail, Savaşın 2024 Yılı Boyunca Süreceği Uyarısını Yaptıktan Sonra Gazze'ye Yeni Saldırıları Düzenledi / AL-MONITOR (ABD)

İsrail ordusu, bölgedeki Hamas güçlerine karşı yürüttüğü savaşın 2024 yılı boyunca devam edeceği uyarılarının ardından salı gününe doğru, bombardıman ve füze saldırılarını Gazze Şeridi boyunca artırmıştır. Görgü tanıkları, pazartesi gecesinden salı sabahına kadar füzelerin güneydeki Refah kentine doğru ateşlendiğini ve kuzeydeki Jabalia mülteci kampının çevresini bombaladığını bildirmiştir. 64 yaşındaki Gazzeli Sami Hamouda, "**Bu, hayatımızın en kötü yılı**" demiştir. Bölge sağlık bakanlığına göre İsrail, Gazze'nin geniş bölgelerini harabeye çeviren ve çoğu kadın ve çocuk olmak üzere en az 21.978 kişiyi öldüren bir saldırı başlatarak Hamas'ı yok etme sözü vermiştir. İsrail ordusu, İsrail, ABD ve Avrupa Birliği'nin terör örgütü olarak tanımladığı Hamas'a karşı yürütülen savaşta Gazze'de 173 askerinin öldürüldüğünü açıklamıştır. BM, savaşın başlangıcından bu yana bölge nüfusunun %85'inin yerinden edildiğini söylemiştir.

Hamas heyetinin yeni bir ateşkes planı hakkında geri bildirimde bulunmak üzere Mısır'ı ziyaret etmesinden günler sonra, ABD'li haber kaynağı Axios, adı açıklanmayan İsrail kaynaklarına dayanarak, grubun pazar günü İsrail'e Katarlı ve Mısırlı arabulucular aracılığıyla yeni bir rehine takası anlaşması teklifi sunduğunu bildirmiştir. Bir yetkili, teklifin bazı rehinelere serbest bırakılması karşılığında çatışmalara bir aydan fazla ara verilmesini sağlayabileceğini söylemiştir. Yetkili, Axios'a, teklifin İsrail savaş kabinesi tarafından tartışıldığını ve kabul edilemez bulunduğunu ancak ileriye yönelik daha uygun bir plan doğrultusunda ilerleme kaydedilebileceğini söylemiştir.

Ekim ayından bu yana 300'den fazla Filistinlinin İsrail güçleri ve yerleşimciler tarafından öldürüldüğü işgal altındaki Batı Şeria'da da şiddet giderek artmıştır. Resmi Filistin haber ajansı Wafa'nın salı günü erken saatlerde bildirdiğine göre İsrail, Ramallah, Eriha, Cenin ve Kalkilya da dahil olmak üzere işgal altındaki Batı Şeria'daki birçok şehre gece boyunca baskınlar düzenlemiştir. Wafa'ya göre, Kalkilya'da İsrail'in açtığı ateş sonucu bir genç yaralanmış, Cenin'de ise bir başka Filistinli şarapnel nedeniyle yaralanmıştır. İsrail gözlemcisi Yesh Din pazartesi günü yaptığı açıklamada, 2023 yılının İsrail'in 1967'den bu

yana işgal ettiği bölgedeki yerleşimci saldırıları açısından "hem olay sayısı hem de ciddiyeti açısından" kaydedilen "**en şiddetli**" yıl olduğunu söylemiştir.

Erişim: <https://www.al-monitor.com/originals/2024/01/more-strikes-gaza-after-israel-warns-war-will-last-through-2024>

Anahtar Kelimeler: Filistin, Gazze, İsrail, Hamas

2. 2024 Yılında ABD-Çin İlişkileri: Rekabeti Çatışma Olmadan Yönetmek / Center for Strategic & International Studies (ABD)

2018'den 2023 yılına kadar ABD-Çin ilişkileri doğrusal bir düşüş sarmalı içindedir. Ticaret savaşı, pandemi, artan teknoloji rekabeti, Güney Çin Denizi ve Tayvan Boğazı'nda yükselen tansiyon ve Rusya-Ukrayna çatışmasına yönelik zıt yaklaşımlar, ülkelerin düpedüz ekonomik ayrışma ve ciddi bir askeri çatışma uçurumuna doğru ilerlediğine dair bir kadercilik duygusunu beslemiştir. Başkanlar Joe Biden ve Xi Jinping arasında Kasım ayında San Francisco yakınlarında, APEC Ekonomik Liderler Haftası'nın hemen öncesinde yapılan zirve toplantısı, suları sakinleştiren bir yıllık sürecin doruk noktası olmuştur. İki taraf ekonomi ve güvenlik konularında bir dizi çıktı açıklamış ve aralarındaki farklılıkları etkin bir şekilde yönetebilecekleri hissiyatını vermeye çalışmıştır. ABD'nin Asya ve Avrupa'daki müttefikleriyle ilişkileri genel olarak ve özellikle Çin'e yönelik yaklaşımları

bakımından önemli ölçüde iyileşmiştir. Tokyo, Berlin, Brüksel, Washington ya da diğer gelişmiş piyasa demokrasilerinde Çin'in ekonomik ve ulusal güvenlik konularında oluşturduğu meydan okumaya ilişkin analizler giderek birbirine benzemektedir. "Çatışmasız rekabet" olarak adlandırılabilir yeni normlar, angajman dönemine geri dönüşün habercisi değildir, ancak ABD ve Çin, tamamen ayrışma ve askeri çatışma da dahil olmak üzere en kötü olumsuz risklerin olasılığını azalttıkları için övgüyü hak etmektedir. Bununla birlikte, kısa vadeli teşvikler ve ilişkilerin uzun vadeli yapısal özellikleri kesinlikle hiçbir şeyi garanti etmemektedir. 2024 yılında ivmenin korunması için yerel, ikili ve çok taraflı cephelerde bir dizi adım atılması gerekecektir.

Kaynak: Brendan Smialowski

Acil olarak, Tayvan Boğazı ve Güney Çin Denizi'nde gerilimin tırmanmasını ve açık bir çatışmayı önlemek için her türlü çaba gösterilmelidir. Tayvan seçimlerinin sonucu henüz belli değil, ancak sonuçlar açıklandıktan sonra tüm tarafların sağlıklı davranması gerektiği ve Tayvan'ın bir sonraki liderinin Mayıs ayında göreve başlaması ve görevdeki ilk birkaç ayı boyunca olağanüstü ihtiyata ihtiyaç duyulacağı konusunda hiçbir şüphe olmamalıdır. Pekin'in giderek artan agresif hamleleri karşısında Çin ve Filipinler arasında İkinci Thomas Sığılğı çevresinde yaşanan gerilimi yatıştırmanın bir yolunu bulmak da aynı derecede karmaşık olacaktır. Kısacası, 2024 yılında Biden yönetiminin Çin politikasının çeşitli unsurlarını kurumsallaştırmak için adımlar atması gerekmektedir. Son anlaşmazlık kaynağı, Çin politikasının ABD'de Kasım ayında yapılacak kongre ve başkanlık seçimleri

öncesinde şüphesiz ana tartışma konularından biri olacağı düşünüldüğünde özellikle önem kazanmaktadır.

Erişim: <https://www.csis.org/analysis/us-china-relations-2024-managing-competition-without-conflict>

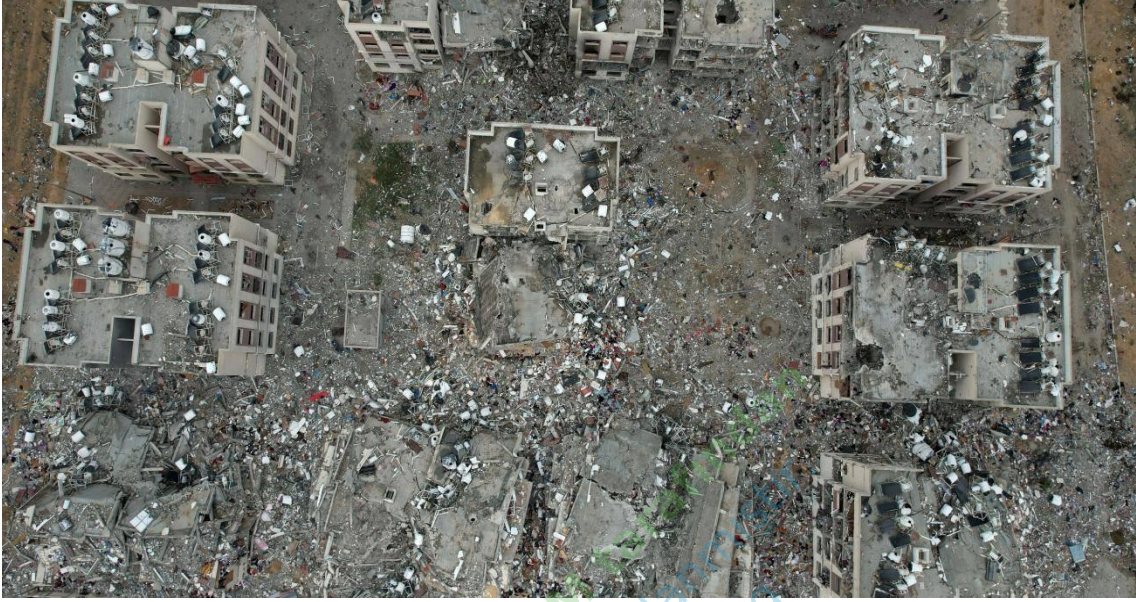
Anahtar Kelimeler: Çatışma, Rekabet, Yönetim.

3. Arap Devletleri Şimdi Harekete Geçmeli ve Gazze'deki Savaşın 'Ertesi Günü' İçin Plan Yapmalı / Chatham House (Birleşik Krallık)

Gazze'de 21.000'den fazla Filistinlinin ölümüne neden olan yıkıcı savaşın üzerinden neredeyse üç ay geçmesine rağmen hiçbir Arap devleti tek başına ya da toplu olarak savaşın sonuçlarını yönetmek ya da Filistin devletini desteklemek için bir yol belirlemek üzere herhangi bir plan ya da strateji ortaya koymamıştır. Siyasi liderler de dahil olmak üzere pek çok kişinin yaptığı gibi, bu savaştan doğal olarak bir barış sürecinin çıkacağını varsaymak tehlikeli bir hatadır. Ciddi bir bölgesel planlama ve Gazze'ye yatırım yapılmadığı takdirde ortaya çıkabilecek potansiyel sonuç; açlık, hastalık ve ölüm gibi korkunç gerçeklerin yanı sıra hukuksuzluk ve Filistinlilerin siyasi boşluğu olacaktır. İsrail ile Birleşik Arap Emirlikleri (BAE) ve Bahreyn arasındaki Abraham Anlaşmaları, Suriye'nin Arap Birliği'ne yeniden kabulü, Körfez İşbirliği Konseyi ülkeleri arasındaki uzlaşma ve İran ile Suudi Arabistan'ın yumuşaması hepsi de Filistin Devleti'ni göz ardı etmiştir.

Washington tarafından desteklenen tarihi İsrail-Suudi Arabistan normalleşme anlaşması da ekonomik ve bölgesel entegrasyonu inşa etmeyi amaçlamıştır. Mevcut yaklaşım, eğer değiştirilmezse, bu kazanımları büyük ölçüde tehlikeye atacaktır. 'Ertesi gün' planlarının ya hiç olmadığı ya da kötü tasarlanıp uygulandığı Irak ve Libya'daki Batı liderliğindeki müdahalelerden acı dersler çıkarılmalıdır. Eğer ABD, başka hiçbir ülkenin yapamayacağı ateşkesi dayatma ve müzakereler için parametreleri belirleme gibi diplomatik ağır işleri yapmaya istekliyse, o zaman bölge devletlerine de bazı sorumluluk düşmektedir. Her iki tarafla da bağları olan bu devletler, 1991 Madrid tarzı bir barış sürecini desteklemekle kalmayıp, bu sürecin uygulanmasında da etkin bir rol oynayabilecek güçlü bir konumdadırlar. Gazze'deki savaşa diplomatik yollarla son veremeyeceklerini düşünen

bölge devletleri için bile gerçek budur: Ürdün ve Türkiye Tel Aviv'deki büyükelçilerini geri çekerek İsrail'in politikalarından duydukları dehşeti açıkça ortaya koymuştur.

Kaynak: Chatham House

Erişim: <https://www.chathamhouse.org/2024/01/arab-states-must-act-now-and-plan-day-after-war-gaza>

Anahtar Kelimeler: Arap, Gazze, Savaş.

4. BRICS ve Modern Dünyada Küresel Alternatifler / Valdai Discussion Club (Rusya)

Rusya ile Batı arasında yaşanan ve önümüzdeki yıllarda da sona ermeyeceği aşikâr olan jeopolitik çatışma, küresel alternatifler konusunu gündeme getirmiştir. Rusya mevcut durumda tüm modelleri kendi pratiğinde test ederken bu modellerin gelecekte uygulanabilirliği tamamen başarı ya da başarısızlıklarına bağlı olacaktır. Buradaki kilit nokta, bu alternatif modellerin Batı-dışı ve Küresel Güney'deki diğer ülkeler tarafından ne ölçüde kabul göreceği ve destekleneceğidir. Rusya'nın 2024 yılında BRICS başkanlığı, bu alternatiflerin hem değer boyutunda hem de Küresel Batı Dışı ve Güney'in siyasi pratiğinde teşvik edilmesine ilişkin soruları gündeme getirecektir. Bu bağlamda, halihazırda küresel bir alternatifin sembolü haline gelmiş olan BRICS'in daha da gelişmesi için izlenecek yönler ilgi çekmektedir. Geçtiğimiz yıllarda düzenlenen çeşitli BRICS

zirvelerinin tüm bildirimleri değer alternatiflerine odaklanmaktadır. Bu bağlamda BRICS için tamamen bütüncül ve sistemik bir değer platformundan bahsetmek oldukça mümkündür. Küresel ekonomi ve siyasette eşitlik ilkesine, sadece "Altın Batı"nın değil tüm dünya ülkelerinin kalkınma hakkının teyidine, sömürüye ve yeni sömürgecilığe karşı mücadeleye dayanmaktadır. Ayrıca "Altın Batı"nın ahlaki görevine ve Küresel Güney'in kalkınmasına yardımcı olmak için ahlaki yükümlülüğüne az çok açık bir vurgu vardır. Son yıllarda, küresel yeşil dönüşüme yönelik büyük ölçekli planlarla bağlantılı olarak, bu belgelerde gelişmekte olan ülkelerin izlenen politikaların kurbanı olabileceği endişesi giderek daha fazla görülmektedir.

Kaynak: ValdaiClub

Erişim: <https://valdaiclub.com/a/highlights/brics-and-global-alternatives-in-the-modern-world/>

Anahtar Kelimeler: Batı, BRICS, Rusya.

5. İran'daki Terörist Saldırıları: Potansiyel Tepkiler ve Etkiler / The Washington Institute (ABD)

İran'ın sınır bölgesinde meydana gelen ölümcül patlamaları IŞİD'in bir kolu üstlense de Tahran, İsrail ve ABD'yi suçlamakta gecikmemiş ve Kasım Süleymani'nin 2020'deki ölümünün ardından yaşananlara benzer bir "şiddetli misilleme" sözü vermiştir.

İranlı General Kasım Süleymani'nin Bağdat'ta bir ABD insansız hava aracı saldırısıyla öldürülmesinden tam dört yıl sonra, 3 Ocak'ta, İran'ın orta kesimlerindeki Kerman kentinde gömülü olduğu mezarlığa giden yollar iki güçlü bombayla patlatılmıştır. Anma törenleri için bölgede toplanan en az seksen dokuz kişi hayatını kaybederken yüzlerce kişi de yaralanmıştır. Patlamalardan etkilenenlerin VIP katılımcılardan uzakta bulunan katılımcılar ve seyirciler olması dikkat çekicidir. Katliamın, maksimum zayıat vermeyi amaçlayan, metal saçmalar ve çivilerle dolu, uzaktan kumandalı, askeri sınıf yüksek patlayıcı bombalar kullanılarak gerçekleştirildiği bildirilmiştir.

Kaynak: Washington Institute

Neden İran Şimdi Hedef Alınıyor?

Radikal bir Şii karşıtı hareket olmasının yanı sıra IŞİD'in Süleymani ile özel bir sürtüşme geçmişi vardır. İslam Devrim Muhafızları Ordusu (IRGC) Kudüs Gücü'nün komutanı olarak, İran'ın 2013'ten itibaren Suriye iç savaşında Beşar Esad rejimini destekleme çabalarından sorumlusuyken, aynı zamanda 2011-2017 yılları arasında Irak'ta IŞİD'e karşı yürütülen birleşik milis/Qods Force harekâtını da yönetmiştir. Bu operasyonlardan bu yana IŞİD ve diğer radikal Sünni unsurlar İran içinde defalarca terör saldırısı tehdidinde bulunup saldırılar düzenlemiştir. Eylül 2018'de IŞİD, saldırganların güneybatıdaki Ahvaz kentinde bir askerî geçit törenini basarak yirmi beş kişinin ölümüne neden olduğu bir olayı üstlenmiştir. Bu unsurlar aynı zamanda 5 Nisan 2022'de Meşhed'deki bir türbeye

düzenlenen bıçaklı saldırıdan, Haziran 2017'de İran parlamentosuna ve Humeyni türbesine düzenlenen (on yedi kişinin ölümüne neden olan) saldırıdan ve 26 Ekim 2022 ve 13 Ağustos 2023 tarihlerinde Şiraz'daki bir türbeye düzenlenen toplu silahlı saldırılardan da sorumlu tutulmuştur.

İran'ın Olası Tepkileri

İran, Suriye'nin Deyrizor vilayetindeki IŞİD hedeflerine balistik füzeler ve uzun menzilli insansız hava araçları fırlatarak misilleme yapılmıştır. Eğer İran "şiddetli intikam" sözünü yerine getirmeye karar verir ve IŞİD'i hedef alırsa, önümüzdeki günlerde bir ya da daha fazla füze ve insansız hava aracı dalgası Afganistan'ın doğusunda Pakistan sınırındaki IŞİD kalelerini vurabilir. Bu tür saldırıların ciddi bir etki oluşturabilmesi için doğru ve zamanında istihbarat ile Kerman saldırısını kamuoyu önünde kınayan ve İran hükümeti ile halkına sempati duyduğunu açıklayan Taliban hükümetinin olası iş birliğini gerektirecektir.

Erişim: <https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/terrorist-bombings-iran-implications-and-potential-responses>

Anahtar Kelimeler: Çatışma, İran, İslam.

6. 2024 Yılında İzlenmesi Gereken 10 Çatışma / International Crisis Group (Belçika)

Küresel çaptaki savaşlar, 1990'lar ve 2000'li yılların başındaki düşüşün ardından 2012 yılından bu yana yükselişe geçmiştir. İlk olarak 2011 Arap ayaklanmalarının tetiklediği Libya, Suriye ve Yemen'deki çatışmalar yaşanmıştır. Libya'daki istikrarsızlık güneye sıçrayarak Sahel bölgesinde uzun süreli bir krizin başlamasına yardımcı olmuştur. Bunu yeni bir büyük savaş dalgası izlemiştir: Dağlık Karabağ bölgesi üzerindeki 2020 Azerbaycan-Ermenistan savaşı, Etiyopya'nın kuzey Tigray bölgesinde haftalar sonra başlayan korkunç çatışmalar, Myanmar ordusunun 2021'de iktidarı ele geçirmesinin yol açtığı çatışma ve Rusya'nın 2022'de Ukrayna'ya saldırısı. Dünyanın dört bir yanında, on

yıllardır hiç olmadığı kadar çok sayıda insan çatışmalarda ölürken, evlerini terk etmek zorunda kalmakta ya da hayat kurtaran yardımlara ihtiyaç duymaktadır.

Myanmar cuntası ve Sahel'de iktidarı ele geçiren subaylar rakiplerini ezmek istemektedir. Ölen ve yerinden edilen insan sayısı bakımından belki de **günümüzün en kötü savaşı** olan Sudan'da, ABD ve Suudi Arabistan öncülüğündeki diplomatik çabalar aylarca karmakarışık ve gönülsüz kalmıştır. Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin, Batı'nın Kiev'e verdiği desteğin azalmasına güvenerek Ukrayna'yı teslim olmaya ve askerden arındırmaya zorlamaktadır.

Çatışmaların sona erdiği yerlerde sükûnet, savaş alanındaki zaferden çok anlaşma yapmaya bağlıdır. Afganistan'da Taliban, ABD birlikleri ayrılırken Afgan rakipleriyle pazarlık yapmadan iktidarı ele geçirmiştir. Etiyopya Başbakanı Abiy Ahmed, 2022'nin sonlarında isyancı liderlerle Tigray savaşını sona erdiren bir anlaşma yapmış ancak bu, bölgenin geleceği hakkında bir anlaşmadan çok Abiy'nin zaferinin pekiştirme olmuştur. Libya, Suriye ve Yemen'deki savaşlar da sona ermiş ancak taraflar arasında kalıcı bir uzlaşma sağlanamamış, hatta Libya ve Suriye'de kayda değer bir siyasi yol bile bulunamamıştır. Aslında savaşanlar çoğunlukla daha fazla toprak ya da güç ele geçirmek için fırsat kollamaktadır.

İsrail-Filistin'de son birkaç ayda yaşanan korkunç gelişmeler belki de bu eğilimin en çarpıcı örneğidir. Bölgedeki barış çabaları yıllar önce tükenmiş ve dünya liderleri büyük ölçüde görmezden gelmiştir. Bazı Arap hükümetleri İsrail ile ABD'nin aracılık ettiği ve Filistinlilerin durumunu çoğunlukla görmezden gelen anlaşmalar yapmıştır. Filistinlilerin devlet olma umutları da İsrail'le iş birliğine bel bağlamış liderlerinin güvenilirliği de azalmıştır.

Irak, Umman ve Çin'in arabuluculuğuyla gerçekleşen İran-Suudi yakınlaşması, yıllardır Arap savaşlarını körükleyen bir rekabeti azaltarak 2023'ün parlak noktalarından biri olmuştur. Her ikisi de seçimlerden yeni çıkmış ve Rusya'nın Ukrayna'yı işgalinden ürkmüş olan Türk ve Yunan liderler, iki ülkenin Ege Denizi üzerindeki uzun anlaşmazlıkları nedeniyle gerilen bağları onarmaya çalışmıştır. ABD Başkanı Joe Biden ve Çin Devlet Başkanı Xi Jinping arasında 2023'ün sonlarında yapılan iyi koordine edilmiş bir zirve, dünyanın en önemli ikili ilişkisinin sıcaklığını biraz olsun azaltmıştır.

Kaynak: REUTERS / Ibraheem Abu Mustafa

Ancak savaş alanlarında durum daha zor; daha çok çatışmaları durdurmak ve ortaya çıkan acıları hafifletmek için fırsatları tespit etmek ve çatışmaların yayılmasını durdurmak için çabaları iki katına çıkarmak gerekmektedir. Bugün ister sahada ister uzaktan olsun, şiddetin arkasında olan ama aynı zamanda şiddetin sona erdirilmesi için gerekli olan kişileri dışlamak pek mantıklı olmamaktadır. İdeal olan, dünya liderlerinin, Gazze'deki trajedinin de gösterdiği gibi, donmuş olduğu varsayılan çatışmalara çok geç olmadan gereken ilgiyi göstermeleridir. 2024 yılında izlenmesi gereken 10 çatışma; Gazze, Geniş Orta Doğu Savaşı, Sudan, Ukrayna, Myanmar, Etiyopya, Sahel, Haiti, Ermenistan-Azerbaycan, ABD-Çin'dir.

Erişim: <https://www.crisisgroup.org/global/10-conflicts-watch-2024>

Anahtar Kelimeler: Çatışma, Kriz, Savaş.

C. ÇEVRE

1. Araştırmalar, Gemi Enkazlarının Çevredeki Ekosistemin Biyolojik Çeşitliliğini Artırdığını Gösteriyor / Cranfield University (Birleşik Krallık)

Cranfield Üniversitesi'ndeki bilim insanları, gemi enkazlarının çevredeki su altı ekosistemlerini nasıl etkilediğini uluslararası bir ekolog ve arkeolog ekibiyle beraber araştırmıştır. BioScience dergisinde yayınlanan araştırma, gemi enkazlarının karmaşık ekolojik süreçleri anlamak için nasıl eşsiz bir fırsat sunduğunu ortaya koymuştur. Araştırmaya göre, büyük yelkenli gemilerden küçük sandallara ya da sallara kadar, batık gemiler çevrelerindeki ekosistemden farklı yapay yapılar ve malzemeler oluşturuyor. Bu da gemi enkazlarının küçük mikroplardan büyük deniz canlılarına kadar çok çeşitli organizmalara ev sahipliği yapmasına ve değerli ekolojik kaynaklar sunmasına yol açıyor. Mikroorganizmalar, algler ve mercanlar ve süngerler gibi omurgasızlar batık enkaz üzerinde gelişirken, küçük balıklar batık malzemenin yarıklarında barınak bulmaktadır. Daha büyük yem balıkları ve avcılar gemi enkazlarını yolculukları sırasında beslenme alanı ve dinlenme durağı olarak kullanırlar. Gemi enkazları biyolojik çeşitliliğin sıcak noktaları olarak hareket ederken, aynı zamanda çevredeki ekosistemi olumsuz etkileyebilecek istilacı türleri de barındırabilirler.

Cranfield Adli Tıp Enstitüsü'nden Dr. Peter Campbell şunları söylemiştir: "Araştırmamız gemi enkazlarının büyüleyici dünyasını inceliyor ve sualtı mirasının nasıl dinamik ekosistemler olarak hizmet ettiğini ortaya koyuyor. Gemi enkazları, insan kültürü ile doğal dünya arasındaki karmaşık ilişkinin dokunaklı hatırlatıcılarıdır. Mikroorganizmalardan büyük yırtıcılara ve deniz memelilerine kadar, biyolojik çeşitliliği yeni yeni anlamaya başladığımız şekillerde zenginleştiren gelişen bir yaşam alanını destekliyorlar."

Okyanus tabanına, nehirlere ve göl yataklarına dağılmış ve su yaşamı tarafından geri kazanılmış tahminen üç milyon gemi enkazı bulunmaktadır. Bu tür kalıntılar, geçmiş insan davranışlarının ve kültürel mirasın somut kalıntılarını temsil ettikleri için UNESCO tarafından "Sualtı Kültür Mirası" olarak sınıflandırılmaktadır. Gemi enkazları kültürel

kaynaklar olarak kabul edilirken, sualtı yaşamı için oluşturdukları evler nedeniyle ekolojik hazinelerdir.

Erişim: <https://www.cranfield.ac.uk/press/news-2024/study-shows-shipwrecks-enhance-the-biodiversity-of-surrounding-ecosystem>

Anahtar Kelimeler: Biyoloji, Enkaz, Gemi.

2. COP28: İklim Eylemini ve Savunma Harcamalarını Gölgeyor / Centre for Aerospace & Security Studies (Pakistan)

Dünya gezegeninin ve insan türünün karşı karşıya olduğu iklim değişikliği gibi varoluşsal bir sorunu ele almak üzere düzenlenen Taraflar Konferansı (COP) 28, 13 Aralık 2023 tarihinde Birleşik Arap Emirlikleri'nde (BAE) sona ermiştir. Petrol üreticisi ülkelerin uzlaşmaz tutumu nedeniyle sonuç bildirgesinde fosil yakıtların aşamalı olarak kullanımdan kaldırılması konusunda gerekli uzlaşma sağlanamadığı için konferans bir gün uzatılmak zorunda kalmıştır. Nihayetinde Konferans Başkanı, Birleşmiş Milletler (BM) iklim zirvesi katılımcılarının nihai bir uzlaşmaya varmalarını kolaylaştırarak 'tarihi' olarak nitelendirilen bir iklim anlaşmasının ortaya çıkmasını sağlamıştır. Ancak ironik bir şekilde, kendisi de Abu Dabi Ulusal Petrol Şirketi'nin (ADNOC) başkanıdır ve COP28 Başkanı olarak atanması çevreciler tarafından şiddetle eleştirilmiştir.

BM İklim Değişikliği Sözleşmesi Çerçevesi (UNFCCC) kapsamında 1995 yılında Almanya'nın başkenti Berlin'de iklim değişikliği konusunu ele almak üzere düzenlenen ilk COP'un üzerinden yirmi yedi yıl geçmiştir. 1997 yılında COP3, gelişmiş ülkelerin sera gazı emisyonlarını azaltmaları için yasal olarak bağlayıcı yükümlülükler getiren 'Kyoto Protokolü'nü kabul etmiştir. Daha sonraki konferanslarda BM ve çevre bilimciler, en büyük kirleticiler olarak zengin ve gelişmiş ülkelerin iklim değişikliğini ve bunun etkilerini hafifletmek için yeterince çaba göstermediği konusunda dünyayı sürekli olarak uyarmıştır. Yoksul ve gelişmekte olan ülkeler, iklim bozulmasına asgari düzeyde katkıda bulunmalarına rağmen, en ciddi olumsuz etkilerle karşı karşıya kalmaktadır. Yeterli mali kaynaklara sahip olmadıklarından, hızla değişen iklim koşullarında hayatta kalmaları için hayati önem taşıyan temel önlemleri ve projeleri uygulamakta zorlanmaktadırlar.

Çok ihtiyaç duyulan finansmanı sağlamak amacıyla gelişmiş ülkeler, 2010 yılında kurulan Yeşil İklim Fonu'na (GCF) mali taahhütlerde bulunmuştur. GCF'nin 1 Ağustos 2022 - 31 Temmuz 2023 dönemini kapsayan on ikinci raporu, ilk kaynak seferberliği döneminde (2015-19) toplam taahhüt ve katkıların 10,31 milyar ABD dolarına ulaştığını ortaya koymaktadır. Nisan 2023 itibariyle, fonların yenilenmesine odaklanan GCF 1 aşaması için taahhütler 9,87 milyar ABD dolarına ulaşmıştır. Kısa süre önce tamamlanan COP28'de, zengin ülkeler ilk dört gün içinde GCF'ye 57 milyar ABD doları daha taahhütte bulunmuştur. Ancak bir BM raporu, gelişmekte olan ülkelerin iklim değişikliğinin etkilerini etkili bir şekilde azaltmak için 2030 yılına kadar 5,8-5,9 trilyon ABD dolarına ihtiyaç duyacağını göstermektedir.

2022 yılında dünya çapında 28 düşük karbon emisyonlu ve iklime dirençli kalkınma yolu projesi için 1,92 milyar ABD doları harcanmıştır. Aynı yıl (2022) Stockholm Uluslararası Barış Araştırmaları Enstitüsü (SIPRI) dünya genelinde savunmaya toplam 2240 milyar ABD doları (2,24 trilyon ABD doları) harcadığını bildirmiştir. ABD, Çin ve Rusya birlikte küresel savunma harcamalarının %56'sını oluşturmuştur. ABD tek başına 877 milyar ABD doları harcayarak küresel harcamaların %39'unu gerçekleştirmiş ve 292 milyar ABD doları harcayan Çin'den üç kat daha fazla savunma harcaması yapmıştır. ABD ayrıca Ukrayna'ya mali askeri yardım olarak 19,9 milyar ABD doları sağlamıştır ki bu tek başına 31 Temmuz 2023 tarihinde GCF 1 için taahhüt edilen miktarın neredeyse iki katıdır.

Sonuç olarak, savunma ve fosil yakıt aramalarına yapılan devasa harcamalar ile iklim değişikliğinin azaltılması için taahhüt edilen fonlar arasında yapılacak basit bir karşılaştırma, gelişmiş ülkelerin önceliklerini açıkça ortaya koymaktadır. Mevcut çevre krizinin başlıca sorumlusu olan bu ülkeler, büyük ölçüde katkıda buldukları felaketi ele alma konusunda kaygı verici bir ciddiyetsizlik sergilemektedir. Her zaman olduğu gibi, zengin ve güçlü ülkelerin bencilliklerinin yükünü çekmeye devam eden yoksul ulusların hiçbir suçu olmaksızın dünyanın nereye gittiğini anlamak zor değildir.

Erişim: <https://casstt.com/cop28-rhetoric-overshadows-climate-action-vs-defence-spending/>

Anahtar Kelimeler: COP28, İklim, Savunma.

3. Kıtık Sonrasını Keşfetmek / National Institute of Economic and Social Research (Birleşik Krallık)

Kıtık sonrası toplum derken ne demek istiyoruz?

Kıtık sonrası toplum yeteri kadar üretebilen bir toplumdur. Yeterlilik kavramı ise tartışmaya müsaittir. “Hayatta kalmak için mi yeterli?” yoksa “Lüks ve refah içerisinde yaşamak için mi yeterli?” İnsanlar gerçekten tatmin olabilecek mi ve daha fazlası teklif edilse hayır diyebilirler mi? Bu nedenle, sahip olunan şeyin yeterli olduğuna kolektif olarak karar verildiğinde, kıtık sonrası daha çok öznel bir kavramdır. Bu, insanları neyin memnun etmesi gerektiği ve bunun ne zaman gerçekleşmesi gerektiği konusunda normatif ifadelerde bulunmaktan kaçınan ekonomistler için zor olabilir. Ancak yine de bazı yol gösterici ilkeler vardır. İktisatçılar tüketimin marjinal getirilerinin azaldığını kabul ediyor; bu da bir şeyden daha fazlasına sahip olmanın refahımızı artırmayacağı bir noktaya ulaştığımızı gösteriyor. Öte yandan arzın kendi talebini oluşturduğunu öne süren teoriler de bulunmaktadır.

Kıtık sonrasına yaklaştığımızı dair işaretler var mı?

BM Çevre Programı, 10 milyar insanı beslemeye yetecek kadar gıdaya sahip olduğumuzu belirtiyor. Ancak nitelik nicelikten farklıdır. Herkese yeterli temel gıdayı vermek mümkündür ancak herkesin her gün istakoz yemesi mümkün değildir. Kullanılması gereken analitik araç, insan ihtiyaçlarını hayatta kalma aciliyetine göre sınıflandıran Maslow'un ihtiyaçlar hiyerarşisi olacaktır.

Karmaşık ihtiyaçlarımızı karşılayan piyasa ele alındığında sorun nedir?

Piramidin en alttaki kalemleri için kıtlık sonrasına yaklaşırken, en üsttekiler için piyasa mekanizmasının hâlâ geçerli olup olmadığını sormamız gerekiyor. Çünkü kendini gerçekleştirme piyasa güçleri tarafından metalaştırıldığı anda, kolaylıkla özgünlüğünü ve amacını kaybedebilir.

Dağıtımla ilgili sorunlar nelerdir?

Eşitsizlikteki potansiyel artışla baş etmek için bir seçenek; toplum çıktısının hükümet veya piyasa dışı başka bir güç tarafından dağıtılması olabilir. Ne kadar dağıtacaklarına ve kime dağıtılacağına karar vermeleri gerekir; gelirleri eşitlemek için yeterli yeniden dağıtım olmalı, ancak doğru teşvikleri bozacak ya da insanları normalde dahil olmaları gereken işten çıkaracak kadar değildir. Bunlar bazen teknik, bazen ahlaki olarak alınması zor kararlardır. Ancak gerçekten 'kıtlık sonrası' noktasına ulaşıldığına inanılıyorsa, bu kararların verilmesi gerekir.

Erişim: <https://www.niesr.ac.uk/blog/exploring-post-scarcity>

Anahtar Kelimeler: Eşitsizlik, Karar, Kıtlık, Yeterlilik.

4. Güney Çin'in Sanya Kentinde İlk Kez Yıllık 2.000 Kg/Mu Hibrit Pirinç Verimi Elde Edildi / Global Times (Çin)

Güney Çin'in Hainan Eyaletindeki Sanya şehri, 2023 yılında hibrit pirinç için mu (0,066 hektar) başına yıllık 2.000 kilogram verim elde ederek bu hedefe ilk kez ulaşmıştır. Xinhua Haber Ajansı'nın haberine göre, bu aynı zamanda ülkenin tropikal bölgesinde hibrit pirinç yetiştiriciliğinde yeni bir rekora işaret etmektedir. Devlet Konseyi'nin Devlete Ait Varlıkları Denetleme ve İdare Komisyonu, gıda güvenliğinin sağlanmasına yönelik yatırımların güçlendirilmesi, gıda endüstrisinin hızlandırılmış dönüşümünün teşvik edilmesi, tarımda kilit teknolojilerin araştırılması ve geliştirilmesinin ele alındığı bir toplantı düzenlemiştir. Uzmanlar, bu başarının Çin'in önemli teknolojiler geliştirme ve ülkenin gıda güvenliğini sağlama konusundaki kabiliyetini kanıtladığını ve uluslararası

toplum için gıda güvenliğinin korunmasına katkıda bulunabileceğini belirtmiştir. Xinhua'nın bildirdiğine göre, yapılan hesaplamayla, hibrit pirinci hedefleyen yerel bir demonstrasyon projesinin üçüncü sezonunda ortalama verim 546,7 kilograma ulaşmıştır. Bu rakam önceki iki sezonla birleştirildiğinde, mu başına yıllık 2.000 kilograma ulaşma hedefini başarıyla gerçekleştirmiştir. Xinhua'ya göre 2.000 kilogramı aşan verim, Çin'in ülkenin tropikal bölgelerinde hibrit pirinç yetiştiriciliğinde yeni bir rekor kırmıştır.

Çin Sosyal Bilimler Akademisi Kırsal Kalkınma Enstitüsü'nde araştırma görevlisi olan Li Guoxiang, pazartesi günü Global Times'a yaptığı açıklamada, bu başarının Çin'in tahıl üretim kapasitesi konusundaki yeteneğini ve büyük potansiyelini ortaya koyduğunu söylemiştir. Li, yeni rekorun ülkenin potansiyel risk ve zorluklarla başa çıkma konusundaki güvenini de arttırdığını belirtmiştir. Ayrıca, Çin'in teknoloji yayılımı ve transferi gibi yollarla küresel gıda güvenliğinin korunmasına katkıda bulunabileceğini de sözlerine eklemiştir. Çin Bilimler Akademisi akademisyenlerinden Qian Qian, Sanya'daki Yazhou bölgesinin elverişli ışık ve sıcaklık koşullarına sahip olduğunu söylemiştir. Xinhua'ya göre yüksek pirinç verimi, Çin'in pirinç çanağını daha da sağlam tutmasına katkıda bulunmuştur. Çin, güçlendirilmiş üretim kapasitesiyle gıda güvenliğini sağlamaya çalışmaktadır.

Kaynak: VCG

Erişim: <https://www.globaltimes.cn/page/202401/1304609.shtml>

Anahtar Kelimeler: Çin, Pirinç, Ticaret.

D. SOSYAL

1. Japonya'da Meydana Gelen Büyük Deprem Ülkenin Dayanıklılığını Ortaya Koydu / The Economist (İngiltere)

2024 yılı Japonya'da korkunç bir şekilde başladı. 1 Ocak günü saat 16.10 sularında ülkenin ana adası Honshu'nun kuzeyindeki Noto yarımadasını vuran 7,6 büyüklüğündeki deprem en az 78 kişinin ölümüne neden oldu. Yeryüzü, yaklaşık 300 km (185 mil) uzaklıktaki Tokyo'yu bile salladı. Ertesi gün Japan Airlines'a ait bir uçak Tokyo'nun Haneda havaalanına iniş yaptıktan sonra, deprem felaket bölgesine malzeme götürmek üzere aynı piste giren Japonya Sahil Güvenlik uçağıyla çarpışarak alevler içinde kaldı. Yanan Japan Airlines uçağının dramatik video görüntüleri sosyal medyada yayıldı. Görüntüler yolcuların hayatta kalma şansını zayıf gösterdi. Olayda, sahil güvenlik uçağındaki altı mürettebattan beşi ölürken, sivil uçaktaki 379 kişinin tamamı hayatta kalmayı başardı. Felaketlerin korkulandan daha az yıkıcı olduğu ortaya çıktı. Depremin ardından yetkililer, beş metrelik dalgalarla yaklaşan bir tsunami konusunda uyarıda bulundu. Deprem yine de ciddi hasara yol açtı. Başlangıçta yaklaşık 97.000 kişiye evlerini boşaltmaları emredildi. 30.000'den fazla hane elektriksiz kalırken, düzinelerce kasaba ve köyde su hizmeti durdu. Hızlı tren seferleri durduruldu. Noto'nun ana havaalanındaki pist çatladı. Birçok yol çökerek tahliye ve kurtarma çalışmalarını zorlaştırdı. Yaşanan acıların ışığında Japonya İmparatoru ve İmparatoriçesi 2 Ocak'ta yapılması planlanan geleneksel Yeni Yıl kutlamalarını iptal etti.

Japonya, dünyanın sismik açıdan en aktif bölgelerinden birinde yer almaktadır. Tarihi boyunca düzenli olarak büyük depremler meydana gelmiş ve bu depremler genellikle siyasi artçı şoklara neden olmuştur. 1923 yılında Tokyo yakınlarında meydana gelen 7,9 büyüklüğündeki deprem, en az 105.000 kişinin hayatını kaybettiği bir felaketi tetiklemiştir. Bu trajedi, hükümeti sismik bina yönetmelikleri çıkarmaya ve levha tektoniği üzerine kapsamlı araştırmaları desteklemeye sevk etmiştir. Japonya'nın afet riskine gösterdiği özen olmasaydı yıkım muhtemelen çok daha kötü olacaktı. Japan Airlines uçağında bulunanlar da büyük ölçüde kapsamlı hazırlık ve sakin uygulama sayesinde hayatta kaldı. Havayolu şirketi güvenlik kültürü konusunda sektör lideri olarak

bilinmektedir. Uçağın camlarına dayanan alevlere ve kabini dolduran dumana rağmen, iyi eğitilmiş bir ekip, sekizi bebek olmak üzere 367 yolcunun tamamını 18 dakika içinde tahliye etmiştir.

Erişim: <https://www.economist.com/asia/2024/01/02/a-major-earthquake-in-japan-highlights-the-countrys-resilience>

Anahtar Kelimeler: Deprem, Japonya, Tsunami.

2. Yerinden Edilmiş İnsanların Sosyal İlişkileri Hakkında Bilinmesi Gerekenler / Overseas Development Institute (Birleşik Krallık)

İnsani yardım kuruluşları Suriye'deki çatışmaların başlamasından bu yana sosyal uyum konusuyla giderek daha fazla ilgilenmeye başlamıştır. Büyük nüfus hareketleri zaten kırılgan olan toplumları istikrarsızlaştırma potansiyeline sahiptir. Mültecilere yardım etmek isteyen ajanslar, yardımlarının yerel 'ev sahibi' nüfusla gerilimi arttırması halinde mülteciler için hayatı daha da kötüleştirebileceğinden korkmaktadır. O zamandan bu yana giderek daha fazla yardım kuruluşu sosyal uyumun tanımını yapmış ve birçoğu artık programlarında sosyal uyumu ele almaktadır. Proje tekliflerinde 'sosyal uyumun sağlanması', mülteciler ve ev sahipleri arasında yardım kaynaklarının paylaşılmasından farklı nüfus grupları arasında futbol maçları düzenlemeye kadar neredeyse her anlama

gelmektedir. Sosyal uyum diye bir şey yoktur. Evet, sosyal uyum gerçek ve önemlidir, ancak tek bir 'şey' değildir. Pek çok boyutu vardır ve bunlar birbirini tamamlayabilir ya da birbiriyle rekabet edebilir; zaman içinde aynı ya da zıt şekillerde değişebilir ve yaşamları boyunca farklı amaçlar için çok farklı insanlar için önemli olabilir.

Kendilerine zengin ilişki yelpazeleri ve bunları nasıl korumaya veya geliştirmeye çalıştıkları hakkında konuşma şansı verilen insanları dinlediğinizde, sanki tüm farklı insanların hem kendi gruplarının üyeleriyle hem de 'dışarıdakilerle' olan ilişkileri anlamlı bir şekilde bir arada tanımlanabilmiş gibi, tüm karmaşık sosyal ilişkiler dünyasını tek bir şemsiye terim altına sokmanın ne kadar yararsız olduğu çok açık bir şekilde ortaya çıkmaktadır. Yardım sektörü, krizlerden etkilenen insanların herhangi bir zamanda neye ihtiyaç duyduklarını en iyi kendilerinin bilebileceği fikrini yavaş yavaş benimsemeye başlamıştır. İnsanlar için sosyal uyum mühendisliği yapmaya çalışmak yerine, kendimize en önemli olduğunu düşündükleri şekillerde kendileri için sosyal uyum inşa etmelerini en iyi nasıl destekleyebileceğimizi sormak daha iyi olacaktır.

Erişim: <https://odi.org/en/insights/no-such-thing-as-social-cohesion-pakistan/>

Anahtar Kelimeler: İnsanlık, Sosyal Uyum, Yardım.

3. Amerikan Hanehalkı Borcu: Yeniden Değerlendirme / Institute For New Economic Thinking (ABD)

80'li yılların ilk yarısı boyunca süren bir istikrar döneminin ardından, ABD'de hanehalkı borcunun hane gelirine oranı 1984'ten itibaren artmaya başlamış (%70) ve daha sonra 1999-2007 yıllarında büyük bir yükselişe geçmiştir (%123'e ulaşmıştı). 2007-2008 krizinin ardından küçük bir düşüş yaşanmıştır. 2007-2008 küresel mali krizinden sonra hanehalkı gelirine oranla ipotekli konut kredilerinde bir düşüş eğilimi ortaya çıkmış ve 2019 yılı boyunca devam etmiştir. Buna karşılık, tüketici kredisi 2012 yılında yeniden büyümeye başlamış ve 2017 yılında milli gelir ve ürün hesapları harcanabilir kişisel gelirin %25'i gibi yüksek bir seviyeye, 4 trilyon doların biraz altına ulaşmıştır. Bu borcun en büyük bileşenini 2009 yılında taşıt kredilerini bile geride bırakan eğitim kredileri oluşturmuştur.

Ne yazık ki, hanehalkı borcunun nedenleri ve sonuçları hakkında çok az fikir birliği vardır. 2007-2008 krizinden önce bile ana akım ekonomistler, ABD'de konut kredilerinin yeniden finansmanının kolaylığı nedeniyle evleri ATM'lere benzetmekteydi. Tüm sınıfların, özellikle de mülksüzlerin, yalnızca aşırı harcama yaptıkları için değil, aynı zamanda geçimlerini sağlamak için de borçlandıkları yönündeki kanıtlar endişe ettirmektedir. Bu durumda kredi, varlıkları olmayan veya özsermayesi olumsuz olan kişiler için son çare işlevi görmektedir. Makroekonomik açıdan bakıldığında, krediye dayalı bu tür hanehalkı harcamaları, bir dizi hizmet ve borç geri ödemesi için finansallaşmış şirketlere ve rantiyeye sektörlerine bir gelir akışı sağlamaktadır.

Araştırma, finansal kırılganlığı azaltmaya çalışan politikaların varlık fiyatlarını istikrara kavuşturmaya yönelik finansal düzenlemelerle sınırlı olamayacağı sonucunu desteklemektedir. Toplam talebin yapısıyla ve gelir eşitsizliğinin kaynaklarıyla mücadele etmeleri gerekmektedir. Ancak bu politikaların aynı zamanda yeni üretken ve istihdam oluşturan yatırımların, böylesine kronik finansallaşmış (ve yoğunlaşmış) bir ekonomide, kısa ve orta vadede birçok ailenin gerçek gelirleri üzerindeki etkisini de dikkate alması gerekmektedir. Bu amaçla, fiyat tavanı ve ücretsiz ya da ucuz kamu hizmetlerinin sağlanmasının güçlendirilmesi gibi önlemler tasarlanmalıdır.

Erişim: <https://www.ineteconomics.org/perspectives/blog/american-household-debt-a-reappraisal>

Anahtar Kelimeler: Araştırma, Banka, Kredi, Hane Halkı.

E. TEKNOLOJİ

1. Katil Robotlar: BM Oyu, Anlaşmaya İlişkin Eylemi Teşvik Etmeli / Human Rights Watch (ABD)

İnsan Hakları İzleme Örgütü 3 Ocak 2023'te yaptığı açıklamada, BM Genel Kurulu'nun "katil robotlara" ilişkin ilk kararını onaylayan ülkelerin, bu silahların yasaklanması ve düzenlenmesine yönelik yeni bir uluslararası anlaşmaya ilişkin müzakereleri desteklemesi gerektiğini söylemiştir. 22 Aralık 2023'te 152 ülke ölümcül otonom silah sistemlerinin tehlikelerine ilişkin Genel Kurul kararı lehinde oy kullanırken, dördü hayır oyu vermiş ve 11 ülke çekimser kalmıştır. 78/241 sayılı Genel Kurul Kararı, "silah sistemlerinde yapay zekâ ve bağımsız olanlar da dahil olmak üzere askeri alandaki yeni teknolojik uygulamaların" ortaya çıkardığı "ciddi zorlukları ve endişeleri" kabul etmektedir. Karar, 2024 yılında BM Genel Kurulu'nun geçici gündemine "**ölümcül otonom silah sistemleri**" konulu bir gündem maddesi ekleyerek devletlerin bu konuyu ele almak için harekete geçmeleri için bir platform sağlamaktadır. Katil robotlarla mücadelenin Genel Kurul himayesi altında ele alınması, etik perspektifler, uluslararası insan hakları hukuku, silahların yayılması ve küresel güvenlik ile bölgesel ve uluslararası istikrar üzerindeki etkiler de dahil olmak üzere bugüne kadar yapılan tartışmalarda gözden kaçırılan endişelerin daha fazla dikkate alınmasına olanak tanıyacaktır. İnsan Hakları İzleme Örgütü bunun bir silahlanma yarışı olduğunu ve çatışma eşiğini düşürdüğünü söylemektedir.

Karara karşı oy kullanan ülkeler; Belarus, Hindistan, Mali ve Rusya iken, çekimser kalanlar; Çin, İran, İsrail, Madagaskar, Kuzey Kore, Nijer, Suudi Arabistan, Güney Sudan, Suriye, Türkiye ve Birleşik Arap Emirlikleri olmuştur. Bu devletlerden Çin, Hindistan, İran, İsrail ve Türkiye hava, kara ve deniz tabanlı otonom silah sistemleri geliştirmek için yapay zekâ ve ilgili teknolojilerin askeri uygulamalarına yoğun yatırım yapmaktadır. Avusturya, kararı BM Genel Kurulu'nun Silahsızlanma ve Uluslararası Güvenlik Birinci Komitesi'nde 42 ortak sponsor ülkeyle birlikte sunmuş ve karar 1 Kasım'da 164 lehte, beş aleyhte ve sekiz çekimser oyla kabul edilmiştir. 100'den fazla ülke, otonom silah sistemlerine ilişkin yasaklamalar ve kısıtlamalar içeren yeni bir anlaşmayı gerekli görmekte ve 2023 yılı

boyunca birçok devlet ve uluslararası kuruluş bu hedefe yönelik desteklerini yinelemektedir.

Şubat ayında, Latin Amerika ve Karayipler'den 30'dan fazla ülke, "silah sistemlerinde özerkliğe ilişkin yasaklar ve düzenlemeler içeren, uluslararası yasal olarak bağlayıcı bir belgenin acil olarak müzakere edilmesinin teşvik edilmesi" ihtiyacını kabul eden Belén Bildirisini onaylamıştır. Eylül ayında ise 15 Karayip ülkesi Trinidad ve Tobago'da yapılan bir toplantıda otonom silahların insan üzerindeki etkilerine ilişkin bir CARICOM deklarasyonunu onaylamıştır. 5 Ekim'de BM Genel Sekreteri Guterres ve Uluslararası Kızılhaç Komitesi Başkanı Mirjana Spoljaric, BM üye ülkelere, otonom silah sistemlerini yasaklamak ve düzenlemek amacıyla 2026 yılına kadar yeni bir uluslararası anlaşmayı müzakere etmeleri için bir çağrı yayımlamıştır. 17 Kasım'da Konvansiyonel Silahlar Konvansiyonu'ndaki (CCW) eyaletler 2024 ve 2025 yılları arasında 20 güne kadar bir araya gelerek "bir aracın bir dizi unsurunu, doğasına önyargıda bulunmaksızın, fikir birliğiyle düşünmek ve formüle etmek" konusunda anlaşmışlardır. Ancak bu anlaşma, devletlere yeni bir CCW protokolü müzakere etme ve benimseme yetkisi vermemektedir.

Kaynak: Ari Beser

Erişim: <https://www.hrw.org/news/2024/01/03/killer-robots-un-vote-should-spur-action-treaty>

Anahtar Kelimeler: BM, CCW, Otonom Silahlar, Yasa.

2. IMF, Yapay Zekânın Küresel İşlerin Neredeyse %40'ını Etkileyeceğini Söylüyor / Business Standard (Hindistan)

Uluslararası Para Fonu'nun analizine göre, yapay zekâ küresel işlerin neredeyse %40'ını etkileyecek ve gelişmiş ekonomiler, gelişmekte olan piyasalar ve düşük gelirli ülkelere göre daha fazla etkilenecektir. Yapay zekânın gelir eşitsizliği üzerindeki etkisi, büyük ölçüde teknolojinin yüksek gelirli ne kadar tamamladığına bağlı olacaktır. IMF Genel Müdürü Georgieva, yüksek gelirli işçi ve şirket üretkenliğinin sermaye getirilerini artıracığını ve servet uçurumunu genişleteceğini söylemiştir. Georgieva, ülkelerin "kapsamlı sosyal güvenlik ağıları" ve savunmasız işçiler için yeniden eğitim programları sağlamaları gerektiğini söylemiştir.

Analize göre, yapay zekânın bazı işleri tamamen değiştirme potansiyeli olsa da daha olası senaryo olarak insan işini tamamlayacağı ortaya çıkmıştır. Gelişmekte olan ve düşük gelirli ülkelere kıyasla gelişmiş ekonomilerde yapay zekânın işlerin yaklaşık %60'ını etkileme potansiyeli bulunmaktadır. Georgieva'nın yapay zekâ konusundaki görüşleri, İsviçre'nin Davos kentinde düzenlenen Dünya Ekonomik Forumu'nda küresel iş dünyası ve siyasi liderlerin bir araya geldiği ve yapay zekânın da tartışıldığı bir döneme denk gelmektedir. Avrupa Birliği, aralık ayında yapay zekâ konusunda güvenceler belirleyen mevzuat üzerinde geçici bir anlaşmaya varmış, ABD ise hâlâ federal düzenleyici tutumunu tartmaktadır.

Erişim: https://www.business-standard.com/world-news/artificial-intelligence-will-affect-almost-40-of-global-jobs-says-imf-124011500072_1.html

Anahtar Kelimeler: IMF, Teknoloji, Yapay Zekâ.

3. GenAI'dan İş Dünyasında Yıkıcı Bir Güç Olarak Yararlanmanın 3 Yolu / Forbes (ABD)

Üretken yapay zekâ (GenAI), bu yıl ilgi odağı haline gelmiş; sektörel dönüşümün arkasındaki itici güç olarak teknolojik inovasyonun ön saflarında yer alırken, dünya çapındaki işletmeler için yeni ufuklar açtığı iddia edilmiştir. Son piyasa tahminleri, GenAI'nın derin bir küresel ekonomik etkiye sahip olmaya hazır olduğunu ortaya

koymaktadır. Son tahminler, GenAI pazarının önümüzdeki 10 yıl boyunca iki yılda bir ikiye katlanmasını ve 2032 yılına kadar 200 milyar doları aşmasını beklemektedir. GenAI'a giden yolu hızlandırmaya yardımcı olmak için kuruluşlar, bu değişen ortamda önde kalabilmek için iş yürütmenin yenilikçi yollarını yeniden hayal etmeye ve yeniden keşfetmeye başlamalıdır. Bu amaçla kuruluşlara, etkili olarak ilerlemelerine yardımcı olmak için GenAI yol haritalarında üç ilkeyi dikkate almaları öneriliyor:

1. İşbirliğini ve Yeniliği Kucaklayan Bir Strateji Oluşturun

Yapay zekâyı tam olarak benimsemek isteyen kuruluşların, dönüşümlerine bütünsel ve entegre bir iş stratejisiyle yaklaşmaları, GenAI stratejilerini ve çözümlerini şirketin dokusuna dahil etmeleri gerekmektedir. GenAI ile başarı, fırsatların ve risklerin genel değerlendirmesine ve bunun iş stratejisini nasıl etkilediğinin belirlenmesine bağlıdır. Yıkıcı stratejiyi benimsemek, kurumsal sınırlarınızın hem içinde hem de dışında iş birliği yapmak anlamına gelmektedir. Dışarıdan bakıldığında bu, ittifak ekosistemleri, devlet kurumları ve sektördeki benzerleriyle birlikte işbirlikçi inovasyonu benimsemekle ilgilidir. GenAI'dan yararlanmak amacıyla her zamanki işin ötesine geçilmesi gerekmektedir. Daha önce yapılamayacağı düşünülen şeyler için GenAI'yi kullanmayı keşfetmek hayati önem taşımaktadır.

2. İnsan Etkisine Öncelik Verin

Başarılı olmak için kuruluşlar, eğitime, beceri kazandırmaya öncelik vererek ve verimlilik iyileştirmeleri yoluyla kazanılan zamanı yeniden değerlendirmenin bir yolunu belirleyerek insan etkisine odaklanmalıdır. GenAI'nin en verimli kullanımının insanları değiştirmekle ilgili olmayacağı, bunun yerine üretkenliği, bilgiyi ve inovatifliği artırmak için insanların becerilerini artırmakla ilgili olacağı gerçeği gözden kaçırılmamalıdır. İnsanlar bu ortamda gelişecek ve bu süreçte risklerin ele alınması ve azaltılmasında kritik öneme sahip olacaktır.

3. Risk ve Yönetim Konusunda Proaktif Bir Yaklaşım Benimseyin

Düzenleyici ortam gelişmeye devam ederken, sağlam bir yönetim çerçevesi başarılı bir GenAI entegrasyonunun temel taşıdır. Bu, kuralları belirlemekle ilgili değil, işletmenizin değerleriyle uyumlu bir vizyon oluşturmak, potansiyel riskler ve yeteneklerdeki

boşlukları belirlemek ve bu performansı doğrulamakla ilgilidir. Bu kritik adımı atarak hem işletmenin korunmasına yardımcı olabilir hem güven tesis edebilir hem de GenAI'nin gelişmesi için bir temel sağlayabilir. Potansiyel zorlukları proaktif olarak öngörmek ve teknolojiye olan güveni artırmak için aktif adımlar atmak, bir kuruluşun GenAI inovasyonunun risklerini yönetmesine yardımcı olan dengeli bir yaklaşım sağlamalıdır.

Erişim: <https://www.forbes.com/sites/deloitte/2024/01/17/3-ways-to-harness-genai-as-a-business-disruptor/?sh=1ee79f495e6e>

Anahtar Kelimeler: GenAI, İş Birliği, Risk.

F. GERÇEKLEŞTİRİLECEK ETKİNLİKLER

1. Brookings Institute

2024 Yılında Güney Kore'nin Dış Politikası

Çevrimiçi Etkinlik (26.01.2024)

2022 yılının Mayıs ayında Güney Kore'nin yeni Cumhurbaşkanı Yoon Suk Yeol, ofise gelmez ülkesinin küresel normları şekillendiren bir küresel pivot ülke olması için çalışmalara başlamış, gelişmekte olan ve gelişmiş ülkeler arasında bir köprü görevi görmüştür. Gerçekleştirilecek etkinlikte Güney Kore'nin Pasifik bölgesindeki rolü ve 2024 yılında dış politikasında görülebilecek zorluklar ve fırsatlar üzerine tartışılacaktır.

Erişim: <https://www.brookings.edu/events/south-korean-foreign-policy-in-2024/>

2. World Resources Institute

İklimi İzlemek İçin Sektörel Verileri Keşfetmek

Çevrimiçi Etkinlik (30.01.2024)

İklim izleme veri setinin son güncellemesiyle ülkelerin tarım, bina, enerji, sanayi ve atıklardan kaynaklanan emisyon verileri incelenecektir. Güncel veri setinin yeni göstergeleri, güncellenen sektörleri ve alt sektör sınıflandırmasını içermektedir.

Erişim: <https://www.wri.org/events/2024/1/training-discover-sectoral-data-climate-watch>

3. Institute of Development Studies

2024'te Kalkınmayı Yeniden Düzenlemek

Çevrimiçi Etkinlik (30.01.2024)

Yeni yıla girilmesiyle birlikte adaletsizlik, eşitliksiz ve baskına karşı mücadelede vitesi nasıl yükseltebiliriz? 2024 yılında temel olarak küresel çapta eşit, sürdürülebilir ve barışçıl bir dünya hedeflenmektedir. Etkinlikte, bunu başarabilmek için neler yapılması gerektiği tartışılacaktır.

Erişim: <https://www.ids.ac.uk/events/recasting-development-in-2024/>

4. Danish Institute for International Studies

İnsani Yardım Krizde mi?

Gerçekleştirilecek Etkinlik (01.02.2024)

İnsani yardım alanı gün geçtikçe değişmektedir. Dünyada gerçekleşen iklim değişikliği, çatışmalar, savaş durumu, kriz ortamları ve göçler insani yardım faaliyetlerini ve kapsamını değiştirmekte ve zorlaştırmaktadır. Etkinlikte, insani yardım alanında karşılaşılan zorluklar ve çözüm yollarına yönelik görüş alışverişi yapılacaktır.

Erişim: <https://www.diis.dk/en/event/humanitarianism-in-crisis>

5. Center for Strategic & International Studies

Yapay Zekâ ve Nöroçeşitlilik

Çevrimiçi Etkinlik (07.02.2024)

Siber güvenlik, yapay zekâ ve teknoloji inovasyonu problem çözücü ve çözüm odaklı bir yaklaşım sağlamaktadır. Politik karar alıcıların özellikle problem çözümü ve çözüm odaklı yaklaşımda düşünce çeşitliliğini artırması gerektiği belirtilirken, teknoloji şirketlerinin nöroçeşitliliğe sahip insanları yapay zekânın geliştirilme sürecine mutlaka dahil edilmesi gerektiği ifade edilmiştir. Gerçekleştirilecek etkinlikte, nöroçeşitlilik ve yapay zekâ gelişim süreci tartışılacaktır.

Erişim: <https://www.csis.org/events/ai-and-neurodiversity>

KOSAM'dan...

Belirlediği alanlarda araştırma raporları üreten, bilgi notları yayımlayan, farklı sorunlara çözüm sunma amaçlı projelere imza atan bir yapı hüviyetindeki **Kalkınma Odaklı Stratejik Araştırmalar Merkezi (KOSAM)**, Konya merkezli bir düşünce kuruluşu olarak 2022 yılının ilk çeyreğinde kuruldu.

Ekonomi, ticaret, sanayi, iç ve dış politika dinamikleriyle sosyal politikalar, tarım, çevre, akıllı şehir, sağlık, enerji vb. konularla ilgilenen KOSAM faaliyetlerini şehir, ülke ve dünya ekseninde farklı başlıklarda yürütür.

Merkez; uluslararası düşünce kuruluşlarının faaliyetlerini, raporlarını ve güncel değerlendirmelerini düzenli takip eder. Bu kapsamda 2022 yılından itibaren KOSAM bünyesinde; dünya ve ülke gündemi hakkında bilgilenmek, düşünce kuruluşlarının raporlarından haberdar olmak ve en önemlisi küresel fırsatlardan faydalanıp risklerden kaçınmak için stratejik çalışmaları aktarmak amacıyla “**Dünya Ne Konuşuyor?**” Raporları hazırlamaktadır.

“Dünya Ne Konuşuyor?” Raporu, her ayın ilk ve ikinci yarısını kapsamak üzere **ayda iki defa** okurlarıyla buluşmaktadır. Rapor için **Kuzey ve Latin Amerika, Euro Bölgesi, Orta ve Uzak Asya, Afrika, Orta Doğu, Avrasya** vb. çeşitli bölgelerde faaliyet gösteren düşünce kuruluşlarının gündemleri KOSAM'ın uzman kadrosu tarafından analiz edilir. Süreçte “Hangi kuruluş ne tür konularda çalışmış, gündemde ne var ve gelecekte beklentileri neler?” sorularına cevap aranır.

“Dünya Ne Konuşuyor?” Raporu; **Ekonomi, Politika, Çevre, Sosyal ve Teknoloji** olmak üzere **beş ana başlıkta** hazırlanır. Makale, rapor, bilgi notu, yorum vb. çalışmaların kısa özetleri okuyucuya yansıtılırken konu başlığı, makalenin hangi kurumdan alındığı ve bu merkezlerin hangi ülkede faaliyet gösterdikleri de raporda yer alır. Her özetin sonunda konuyla ilgilenen okurların orijinal çalışmaya hızlı bir şekilde ulaşabilmesi için erişim linkleri açık şekilde paylaşılır.

KOSAM olarak hedefimiz; “Dünya Ne Konuşuyor?” sorusunun cevabını ve bölgelerinde ulusal/ uluslararası politikaya yön veren kuruluşların “**yarınların gündemi**” olarak gördükleri farklı başlıkları analiz ederek güncel hâli ile aktarmaktır. Bu bağlamda **2024 yılında da** ekonomi, siyaset, ticaret, sanayi, sosyal politika, eğitim, çevre vb. alanlarda yerel, bölgesel, ulusal ve uluslararası araştırma ve çalışmalar yürütmeye, büyük veri analizi ile mevcut durum değerlendirmeleri yaparak geleceğe ışık tutmaya ve **sürdürülebilir kalkınmaya katkı sağlamaya devam ediyoruz.**